

## ***TALOUSARVIO 2020 – toteutuma 31.12.2020***



***Hyvinvointilautakunta 2.3.2021***

# HYVINVOINTILAUTAKUNTA

## PALVELUALUE: HYVINVOINTIPALVELUT

### 1. Toiminta-ajatus

Palvelualueen toiminnan tarkoituksena on vastata ja huolehtia siitä, että Kemijärven kaupungissa on laadukkaat ja riittävät sosiaali-, terveys-, opetus-, sivistys- ja vapaa-ajan palvelut, jotka tukevat kuntalaisten fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia sekä edistävät väestön terveyttä.

### 2. Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kemijärven kaupungin ja seutukunnan väestörakenne on painottunut ikäihmisiin ja ikääntyvän väestön osuus kasvaa edelleen. Syntyvyys on alhaista kuolleisuuteen verrattuna. Vuosittainen vaihtelu on kohtuullisen suurta syntyvien lasten osalta, mikä vaikeuttaa osaltaan palveluiden tarpeen ennakoimista. Kaupungin taloustilanne on vaikea ja erilaisia konsulttiselvityksiä on teetetty tukemaan toiminnan kehittämistä ja palveluiden vähentämistä. Toimintojen kehittämisessä painopisteenä ovat ennaltaehkäisevät, kuntouttavat, kotiin annettavat ja sähköiset palvelut. Lisäksi tavoitteena on ei-pakollisten palvelujen vähentäminen sekä myös pakollisten palveluiden määrän sovittaminen nykyiselle asukas pohjalle. Seutukunnallista yhteistyötä on kyettävä lisäämään palveluiden turvaamiseksi sekä mm. alueen veto- ja pitovoiman vuoksi. Biosellutehtaan mahdollinen positiivinen investointipäätös tulee vaikuttamaan palvelualueen palveluiden kohdentamiseen ja resurssitarpeisiin.

#### Toteutuma 31.12.

Kaupungin asukasmäärä väheni n. 80 hengellä vuoden aikana. Vuonna 2019 vähennys oli n. 90 ja sitä edellisessä vuonna 164 asukasta. Vuoden 2020 aikana oli ajanjakso, jolloin asukasmäärä kasvoi, lähinnä kasvaneen paluumuuton seurauksena. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuun lopussa 19,1 % ja koko vuoden keskiarvo 16,7 %. Asiaan vaikutti erityisesti koronapandemia. Talouden tervehdyttämisohjelmaa toteutettiin ja erityisenä toimenpiteenä aloitettiin avoterveydenhuollon kehittämishanke ns. Tuusulan mallin mukaisesti. Koronapandemia vaikutti toimintaympäristöön ja palveluiden järjestämiseen. Esimerkiksi koulut määrättiin keväällä 2020 etäopetukseen useiden viikkojen ajaksi, mikä tuli hyvin lyhyellä valmistautumisajalla ja mikä onnistui loppujen lopuksi varsin hyvin. Keväällä 2020 lumisen talven jälkeen Kemijärveä uhkasi suurtulva, johon jouduttiin valmistautumaan mm. varhaiskasvatuksen, ikäihmisten palveluiden ja Lapponian palveluiden osalta.

### 3. Talouden sopeuttamisohjelma 2020-2022

Valtuuston päättämää talouden sopeuttamisohjelmaa toteutetaan tavoitteiden mukaisesti. Ne on tarkennettu vastuualuekohtaisesti. Maaliskuussa toimintaan on alkanut vaikuttaa voimakkaasti maailmanlaajuinen koronaepidemia ja siihen varautuminen. Se aiheuttaa muutoksia esim. vuodeosaston toiminnassa, mikä säteilee eri yksiköihin ja palveluihin. Pandemiaan varautuminen on ollut etupainotteista ja se on päivittäisessä toiminnassa etusijalla. Tästä syystä johtuen talouden sopeuttamistoimenpiteitä ei välttämättä kyetä valmistelevaan tavoiteaikataulun mukaisesti. Lisäksi epidemiatilanteessa palvelualueen resurssit suunnataan täysin epidemian torjumiseen ja kuntalaisten terveydestä huolehtimiseen. Epidemia aiheuttaa lisäkuluja, mutta myös säästöjä muun toiminnan supistuessa. Siksi arviot tavoitteiden ja toimintakatteiden osalta ovat epävarmoja.

#### Toteutuma 31.12.

Vastuualueet toteuttivat valtuuston päättämää talouden sopeuttamisohjelmaa etupainotteisesti. Vuodeosaston potilasmäärä vaihteli suuresti ja vuoden lopulla se asettui n. 20 potilasmäärään. Koronatestausta ja potilaiden tarkkailua ja hoitoa varten Lapponiasta järjestettiin erityiset tilat. Sähköisiä järjestelmiä käytettiin enenevässä määrin mm. ajanvarauksessa ja etävastaanotoilla. Pandemiaryhmä kokoontui viikoittain, piti yllä tilannekuvaa, varmisti resursseja, ohjeisti toimintaa ja tiedotti kaupunkilaisia, luottamushenkilöitä, henkilöstöä ja mm. sairaanhoitopiiriä. Koronaepidemia aiheutti lisäkuluja. Valtiovalta korvasi niitä kunnille asukasmäärien suhteessa, mikä kattoi reilusti em. lisäkulut, kun korona saatiin pidettyä hyvin kurissa maltillisin kustannuksin kaupungin alueella.

### 4. Toiminnan painopistealueet

Tulevana vuonna painopisteenä on toimintojen ja palveluiden sovittaminen vastaamaan kaupungin asukasmäärää sekä ennakoimaan palvelutarpeiden muutokset. Seutukunnallista yhteistyötä jatketaan ja sitä pyritään lisäämään mm. erityisosaamisen jakamisella. Hankkeet tukevat toimintaa ja niistä on kyettävä ottamaan mahdollisimman paljon pysyvää, alueelle jäävää hyötyä. Näitä hankkeita ovat mm. Rohka-hanke päihde- ja mielenterveyspalveluissa, Hyvinvointilähetehanke, Asukastupatoiminta, Itä-Lapin kuntayhtymän HighFive-hanke,

keskitetty palveluneuvontahanke sekä lukuisat sivistyspalveluiden hankkeet.

Palvelusetelin käyttöä laajennetaan harkitusti. Se lisää tarvetta toiminnan valvonnan resursointiin. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tilahankkeet toteutetaan tavoitteena kustannustehokkaampi palvelurakenne.

### Toteutuma 31.12

Toiminnan painopisteinä olivat talouden sopeuttamisohjelman toteuttaminen ja koronaepidemian aiheuttamat toimenpiteet. Toiminnoissa siirryttiin pakon sanelemana laajasti etäpalvelujen käyttöön. Kokemukset niistä olivat pääsääntöisesti hyviä ja tavoitteena on niiden käyttäminen jatkossa joko korvaamaan tai täydentämään lähipalveluja. Hankkeet ovat toimineet suunnitellusti. Uusia palvelusetelitoimijoita ei ole ilmoittautunut. Attendo Vesapolku ilmoitti toiminnan lakkauttamisesta ja asiakkaat siirrettiin muihin toimipisteisiin. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tilahankkeet etenivät suunnitellusti.

| 5. Talouden tunnusluvut | TP 2018            | TP2019             | LTA 2020*          | TP 2020            | POIKKEAMA<br>€  | POIKKEAMA<br>% |
|-------------------------|--------------------|--------------------|--------------------|--------------------|-----------------|----------------|
| Toimintamenot           | -55 888 467        | -56 210 312        | -56 631 030        | <b>-56 930 915</b> | -299 885        | 0,5            |
| Toimintatulot           | 5 645 932          | 5 315 186          | 6 224 660          | <b>6 090 652</b>   | -134 008        | -2,2           |
| <b>Toimintakate</b>     | <b>-50 242 535</b> | <b>-50 895 126</b> | <b>-50 386 370</b> | <b>-50 840 263</b> | <b>-453 893</b> | <b>0,9</b>     |

\*LTA2020 luvut sisältävät muutetun talousarvion (KV 27.4.2020 § 26), hankkeet ja lisätalousarvion (KV 16.11.2020 § 89.)

| 6.Toiminnan tunnusluvut      | TP 2018     | TP2019      | LTA 2020      | TP 2020            | TS 2021       | TS 2022       |
|------------------------------|-------------|-------------|---------------|--------------------|---------------|---------------|
| Vakin.virat ja toimet 31.12. | 376         | 357         | 379           | <b>343</b>         | 371           | 365           |
| Henkilöstömenot €            | -21 672 605 | -21 036 338 | -21 172 190   | <b>-20 393 994</b> | -20 318 000   | -19 945 000   |
| Muutos %                     | -13,6       | -2,9        | 0,6           | <b>-3,7</b>        | -2,2          | -1,9          |
| Palvelujen ostot €           | -22 035 954 | -22 807 706 | -23 306 040   | <b>-23 896 528</b> | -22 926 000   | -23 509 000   |
| Muutos %                     | 7,8         | 3,5         | 2,2           | <b>2,5</b>         | 5,8           | 2,5           |
| Toimintakate €/asukas        | -6 817      | -6 991      | <b>-6 931</b> | <b>-7 065</b>      | <b>-6 587</b> | <b>-6 519</b> |

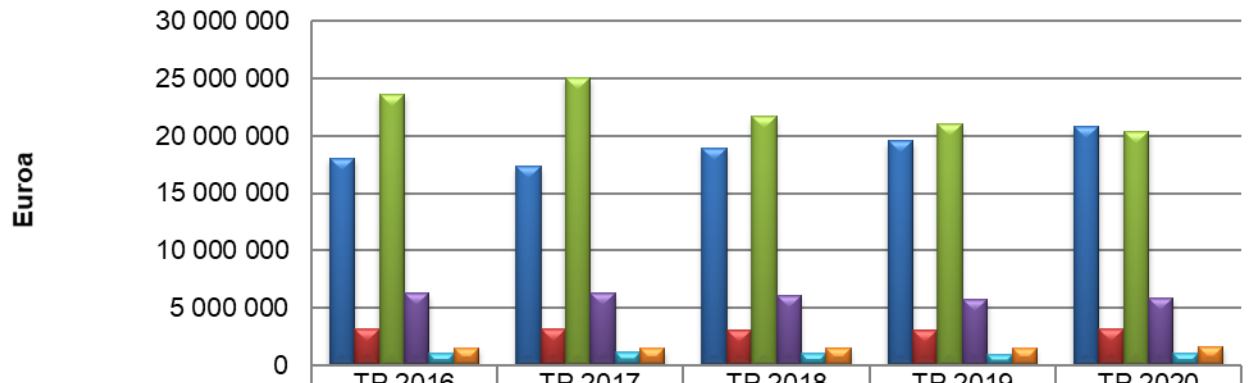
### 7. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Valvonta jakaantuu sisäiseen ja ulkoiseen valvontaan. Ulkoista valvontaa harjoittaa tarkastuslautakunta, kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus, hyvinvointilautakunta, ministeriöt, opetushallitus sekä esim. Lapin ELY ja AVI. Palvelualueen sisäisestä valvonnasta vastaavat kaikki tilivelvolliset ja esimiehet. Esimiehet vastaavat tiedonkulusta ja raportoinnista sekä ohjaavat ja valvovat alaistensa toimintaa. Sisäistä valvontaa ja riskien hallintaa toteutetaan myös kehityskeskusteluissa ja henkilöstökokouksissa. Erityisenä valvonnan kohteena vuonna 2020 on ulkoistetut palvelut.

### Toteutuma 31.12

Valvontaa toteutettiin sekä organisaation omana että ulkopuolisten toimijoiden toteuttamana työnä erilaisten keskustelujen, kokousasioiden, kyselyjen ja lausuntojen muodossa. Ulkoistetuista palveluista raportoitiin lautakunnalle.

## Hyvinvointipalvelualueen toimintakuluja



|                               | TP 2016    | TP 2017    | TP 2018    | TP 2019    | TP 2020    |
|-------------------------------|------------|------------|------------|------------|------------|
| Asiakaspalvelujen ostot       | 18 080 872 | 17 307 415 | 18 970 756 | 19 575 919 | 20 777 743 |
| Muiden palvelujen ostot       | 3 109 226  | 3 117 671  | 3 065 198  | 3 049 786  | 3 118 785  |
| Henkilöstökulut               | 23 636 463 | 25 081 241 | 21 672 605 | 21 036 338 | 20 393 993 |
| Vuokrat                       | 6 262 341  | 6 263 248  | 6 056 307  | 5 753 386  | 5 882 989  |
| Muut toimintakulut            | 1 007 429  | 1 089 981  | 1 008 145  | 932 880    | 1 041 730  |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat | 1 485 686  | 1 478 164  | 1 530 101  | 1 473 029  | 1 641 244  |

## VASTUUALUE: VARHAISKASVATUSPALVELUT

### 1. Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatuspalvelut tarjoavat lakisääteistä varhaiskasvatusta päiväkodeissa. Esiopetusta toteutetaan Kallaan päiväkodissa, Särkelän koulun tiloissa sekä Kuumanienkatu 2:ssa 3/2020 saakka.

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Esiopetuksen keskeisenä tehtävänä on edistää lapsen kasvu-, kehitys- ja oppimisedellytyksiä. Varhaiskasvatus, esiopetus sekä perusopetus muodostavat lapsen kasvun ja oppimisen kannalta johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden ja perustan elinikäiselle oppimiselle.

Opetushallitus on antanut valtakunnallisen määräyksen, jonka mukaan varhaiskasvatuksen järjestäjien tulee laatia ja hyväksyä valtakunnallisten varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2018) pohjalta paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat. Suunnitelmat ovat velvoittavia ja niitä tulee arvioida ja kehittää. Varhaiskasvatussuunnitelma tulee laatia siten, että se määrittelee, ohjaa ja tukee varhaiskasvatuksen järjestämistä paikallisesti. Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma on otettu käyttöön 1.8.2019 OPH:n määräyksen mukaisesti.

### 2. Tuottavuustoimenpiteet ja – hankkeet

Jyväskylänpuiston päiväkodin laajennusosa valmistuu suunnitelman mukaan 3/2020. Laajennuksen myötä nykyinen koko kaupunkia palveleva vuorohoitoryhmä jaetaan kahteen eri ikätasoiseen lapsiryhmään nykyisen liian suuren lapsimäärän vuoksi. Tämän myötä saadaan myös lisättyä vuorohoitopaikkoja, joiden tarve on kasvanut jatkuvasti.

Laajennusosan käyttöönoton myötä Metsämiehentien päiväkodin toiminta loppuu 1.8.2020. Henkilöstö ja osa ko. päiväkodin lapsista siirtyvät Jyväskylänpuistoon. Loput lapsista jää Särkelän päiväkotiin. Selvitetään Kallaan päiväkodin toiminnan mahdollinen siirtyminen yksityiselle toimijalle.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan koordinointi, arviointi ja valvonta siirtyvät perusopetuksen alaisuuteen kokonaisuudessaan 1.1.2020 alkaen.

#### Toteuma 31.12.2020

Laajennusosa otettiin asteittain käyttöön 7/2020 alkaen. Avajaiset pidettiin 13.8.2020. Päiväkodissa toiminut yksi liian suuri vuorohoitoryhmä jaettiin kahdeksi erilliseksi lapsiryhmäksi.

Metsämiehentien päiväkodin toiminta loppui 31.7.2020. Henkilöstö siirtyi Jyväskylänpuiston päiväkotiin, kuten myös suurin osa päiväkodin lapsista.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan koordinointi, arviointi ja valvonta siirtyivät perusopetuksen alaisuuteen kokonaisuudessaan 1.8.2020 alkaen.

### 3. Talouden sopeuttamisohjelma 2020–2022

Metsämiehentien päiväkodin toiminnan loppuminen 1.8.2020.  
Aamu- ja iltapäivätoiminnan siirtyminen perusopetukseen 1.8.2020 alkaen.  
Kallaan päiväkodin mahdollinen siirtyminen yksityiselle palveluntuottajalle v. 2021 aikana.

#### Toteuma 31.12.2020

Talouden sopeuttamisohjelmaan kirjatut suunnitelmat toteutuivat suunnitellusti.

#### 4. Toiminnalliset tavoitteet

|    | Tavoite                                                                                     | Toimenpiteet                                                                                                                                                                                                                                           | Mittarit                                                                                                                                             | Toteutuma 31.12                                                                                                                                                                                                               |
|----|---------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. | Toiminnan arviointi ja suunnittelu vastaamaan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tarpeisiin | Metsämiehentien päiväkodin toiminnan lopettaminen.<br><br>Jyväskylänpuiston päiväkodin nykyisen vuorohoitoryhmän jakaminen kahteen eri ikärakenteen mukaiseen lapsiryhmään.<br><br>Kallaan päiväkodin mahdollinen siirtyminen yksityiselle toimijalle. | Päätös toiminnan loppumisesta<br><br>Molemmat vuorohoitoryhmät ovat toiminnassa.<br><br>Tarvekartoitus ja neuvottelut yksityisten toimijoiden kanssa | Toiminta loppui aikataulun mukaisesti.<br><br>Molemmat vuorohoitoryhmät aloittivat toimintansa 1.8.2020.<br><br>Tarvekartoitus on tehty ja neuvottelut Pilke-päiväkotien kanssa on aloitettu.                                 |
| 2. | Varhaiskasvatuslain- ja perusteiden mukainen laadukas kasvatus ja opetus.                   | Vuorohoidon laadun varmistaminen ja tarpeeseen vastaaminen.<br><br>Varhaiskasvatuksen laadun arviointimenetelmien kehittäminen ja käyttöönotto normivelvoitteiden mukaisesti.                                                                          | Vuorohoidossa on kaksi lasten ikärakenteen mukaan jaettua lapsiryhmää.<br><br>Arviointimenetelmät ovat käytössä.                                     | Jyväskylänpuiston päiväkodissa on aloittanut kaksi vuorohoitoryhmää 1.8.2020 alkaen.<br><br>Laadunhallinnan- ja arvioinnin käsikirja otettiin käyttöön 1.11.2020 alkaen.                                                      |
| 3. | Riittävä määrä kelpoisuusvaatimukset täyttävää henkilöstöä                                  | Kelpoisuusvaatimukset täyttävän henkilöstön rekrytointi varhaiskasvatuksen opettajien ja lastenhoitajien tehtäviin.                                                                                                                                    | Haettavana olleissa tehtävissä on kelpoisuusvaatimukset täyttävä henkilöstö.                                                                         | Hakuprosesseissa olleisiin opettajien ja lastenhoitajien tehtäviin saatiin palkattua kelpoisuusehdot täyttäviä henkilöitä. Osa opettajan tehtävistä jätettiin kuitenkin täyttämättä, koska niihin ei ollut päteviä hakijoita. |

#### 5. Henkilöstösuunnitelma

Särkelän päiväkodissa aloittaa työnsä päiväkodin johtaja 1/2020. Särkelän päiväkodin lisäksi hän vastaa Kallaan päiväkodin lähiesiimiestä siihen saakka, kun ratkaisut päiväkodin siirtymisestä yksityiselle palveluntuottajalle on tehty. Päiväkodin johtajan pääasiallisiin tehtäväalueisiin kuuluvat päiväkotien pedagogisesta ja työnjohdollisesta toiminnasta vastaaminen. Lisäksi tehtävään sisältyy yksikön toimintaa ja henkilöstöä koskeva esimiestyö yhteistyössä varhaiskasvatuspäällikön kanssa.

Vuorohoitoryhmän kahta lastenhoitajan vakituista tarvetta on hoidettu eripituisilla määräaikailla sijaisuuksilla. Kyseiset lastenhoitajan tehtävät vakinaistetaan. Nykyisen vuorohoitoryhmän jakaminen kahdeksi eri lapsiryhmäksi on välttämätöntä. Tämä aiheuttaa kolmen lastenhoitajan palkkaamista, jotta molemmissa lapsiryhmissä on varhaiskasvatuslain- ja asetuksen mukainen henkilöstö kaikkina toiminta-aikoina.

Metsämiehentien päiväkodin henkilöstö siirtyy 1.8.2020 alkavalla toimintakaudella Jyväskylänpuiston laajennusosaan tulevaan lapsiryhmään työntekijöiksi.

Mikäli Kallaan päiväkoti siirtyy v. 2020 aikana yksityiselle palveluntuottajalle, selvitetään henkilöstöjärjestelyihin liittyvät asiat.

**Toteutuma 31.12**

Särkelän päiväkodin johtaja aloitti tehtävässä 1.7.2020. Särkelän päiväkodin lisäksi hän vastaa Kallaan päiväkodin lähiesimiestyöstä 31.7.2021 asti. Ajalla 1.1-30.6.2020 esimiestehtävät hoidettiin sisäisillä järjestelyillä. Vuorohoitoryhmiin palkattiin kaksi lastenhoitajaa toistaiseksi voimassa olevaan tehtävään.

Metsämiehentien henkilöstö siirtyi Jyväskylän puiston päiväkotiin 1.8.2020 alkaen.

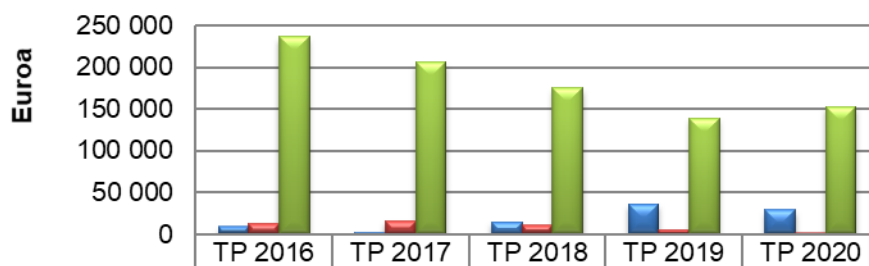
Kallaan päiväkodin henkilöstöjärjestelyt on aloitettu.

| 6. Talouden tunnusluvut | TP 2018           | TP 2019           | TA 2020           | TP 2020           | POIKKEAMA<br>€ | POIKKEAMA<br>% |
|-------------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|----------------|----------------|
| Toimintamenot           | -3 047 793        | -3 054 557        | -3 295 220        | -3 266 837        | 28 383         | -0,9           |
| Toimintatulot           | 275 923           | 298 805           | 280 220           | 228 839           | -51 381        | -18,3          |
| <b>Toimintakate</b>     | <b>-2 771 870</b> | <b>-2 755 752</b> | <b>-3 015 000</b> | <b>-3 037 998</b> | <b>-22 998</b> | <b>0,8</b>     |

| 7. Toiminnan tunnusluvut     | TP 2018    | TP 2019    | TA 2020    | TP 2020    | TS 2021    | TS 2022    |
|------------------------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|
| Vakin.virat ja toimet 31.12. | 49         | 42         | 60         | 47         | 59         | 58         |
| Henkilöstömenot €            | -2 145 237 | -2 152 672 | -2 308 000 | -2 163 535 | -2 275 000 | -2 240 000 |
| Muutos %                     | 8,7        | 0,35       | 7,2        | -6,3       | -0,2       | -0,2       |
| Palvelujen ostot €           | -218 995   | -241 126   | -224 440   | -202 512   | -240 000   | -245 000   |
| Muutos %                     | 14,1       | 10,1       | -6,9       | -9,8       | 3,9        | 2,1        |
| Toimintakate €/asukas        | -376       | -379       | -414       | -422       | -430       | -435       |

Vakinaisissa viroissa ja toimissa on huomioitu henkilöstösuunnitelmassa lisätyt tehtävät sekä aamu- ja iltaapäivätoiminnan henkilöstön (3) siirtyminen perusopetuksen vastuualueelle.

## Asiakaspalvelujen ostot ja maksettu kotihoidon tuki



|                                    |         |         |         |         |         |
|------------------------------------|---------|---------|---------|---------|---------|
| ■ Asiakaspalvelujen ostot kunnilta | 9 000   | 2 430   | 14 840  | 36 462  | 29 250  |
| ■ Asiakaspalvelujen ostot muilta   | 12 912  | 16 030  | 10 546  | 5 271   | 475     |
| ■ Maksetut lasten kotihoidon tuet  | 236 209 | 205 796 | 174 716 | 138 838 | 152 950 |

## VASTUUALUE: PERUSOPETUS- JA LUKIOKOULUTUSPALVELUT

### 1. Toiminta-ajatus

Vastuualue vastaa lakisääteisen perusopetuksen toteuttamisesta Kemijärven kaupungin alueella. Perusopetus on osa koulutuksen perusturvaa. Sillä on sekä kasvatus- että opetustehtävä. Sen tehtävänä on toisaalta tarjota yksilölle mahdollisuus hankkia yleissivistystä ja suorittaa oppivelvollisuus ja toisaalta antaa yhteiskunnalle väline kehittää sivistyksellistä pääomaa sekä lisätä yhteisöllisyyttä ja tasa-arvoa. Lisäksi yksikkö vastaa Kemijärven lukio-opetuksen toteuttamisesta. Lukiokoulutuksen tehtävä on antaa opiskelijalle laaja yleissivistys, jatko-opintokelpoisuus ja tulevassa työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Koulutuksen tulee tukea opiskelijan edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen.

### 2. Tuottavuustoimenpiteet ja –hankkeet

Tässä eriteltynä perusopetus- ja lukiokoulutuspalveluissa käynnissä olevat hankkeet. Sulussa hankkeen loppusumma, joka sisältää sekä avustuksen että omavastuusuuden. Lopussa hankkeen voimassaolo- tai päättymisaika. Yliviivatut ovat juuri päättyneitä hankkeita.

- ~~• Kerhotoiminnan tukeminen 2019 (15 000 €), 1.8.2019 – 31.12.2020.~~
- ~~• Esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistävät toimenpiteet 2019 (66 250 €), 1.8.2019 – 31.12.2020.~~
- ~~• Koulutuksellisen tasa-arvon edistäminen (26 347 €), 1.8.2019 – 31.7.2020 mennessä.~~
- Lapin #paraskoulu (10 000 €), 1.8.2019- 31.12.2021.
- Tukea ja turvaa Kemijärvellä poikkeusolojen jälkeen (38 600 €), hankeraha, jonka avulla voidaan paikata oppimisvajetta koronakevään jälkeen. 1.8.2020 – 5.6.2021)
- Tuetut ja yksilölliset oppimispolut Kemijärvellä (88 000 €), koulutukselliseen tasa-arvoon tähtäävä hanke 1.8.2020 – 31.12.2021.
- Kemijärven lukio liikkumaan (8000 €) 1.8.2020 – 5.6.2021, hanke, jolla vaikutetaan opiskelijan hyvinvointiin lukio-opintojen keskellä.

#### Toteutuma 31.12.

Hankkeet ovat edenneet hankesuunnitelmien mukaisesti. Osa yllä luetelluista hankkeista on päättynyt ja uusia hankehakemuksia on tehty ja niihin on saatu avustuksia.

### 3. Talouden sopeuttamisohjelma 2020–2022

Henkilöstörekrytointeissa huomioidaan yhteen kouluun siirtyminen syksyllä 2021 siten, että nyt tarvittavaa henkilöstöä on palkattu määräaikaisena ja osa tehtävistä on jo nyt järjestetty sisäisin järjestelyin.

Lisärakennuksen rakentamiseen ja nykyisen Hillatien koulun tiettyjen osien remontointiin liittyvät suunnitelmat on saatu valmiiksi ja tarjouskilpailu on käynnissä.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta siirtyy vastuualueelle varhaiskasvatuspalveluilta kesällä 2020. Siirtymistä on valmisteltu henkilöstösuunnittelun osalta talvella 2020.

#### Toteutuma 31.12

Henkilöstörekrytointeissa on huomioitu uuteen kouluun siirtyminen siten, että on palkattu määräaikaisia työntekijöitä tulevaisuudessa vapautuviin tehtäviin ja vakinaisia vain jatkon kannalta välttämättömiin tehtäviin.

Lisärakennuksen rakentaminen alkoi kesällä 2020 ja rakentaminen edistyy suunnitelmien mukaisesti.

Aamu- ja iltapäivätoiminta on siirtynyt perusopetus- ja lukiokoulutuspalveluiden vastuulle ja toiminta organisoitiin siten, että toiminta alkoi elokuussa 2020.

#### 4. Toiminnalliset tavoitteet

|    | Tavoite                                     | Toimenpiteet                                                                                                                                          | Mittarit                                                                                                                                                                                                                                                                        | Toteutuma 31.12                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|----|---------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. | Hyvinvoiva koulu                            | Toimiva oppimisen tuki ja oppilashuolto.                                                                                                              | <p>Toimiva oppimisen tuki.</p> <p>Toimiva (monialainen) oppilashuoltotyö.</p> <p>Joustavat pienryhmämahdollisuudet.</p> <p>Oppilas- ja opiskeluhyönteille ohjausryhmä toimiva. Kokoonantumisten määrä.</p> <p>Oppilaiden ja opiskelijoiden vaikutusmahdollisuudet koulussa.</p> | <p>Toteutunut. Tukea on kyetty tarjoamaan tarpeen mukaan</p> <p>Toteutunut.</p> <p>Toteutunut.</p> <p>Toteutunut. Kokoonantumisia 1-2/vuosi.</p> <p>Toteutunut mm. oppilaskunta- ja tukioppilastoiminnan sekä nuorisovaltuuston kautta.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 2. | Opetussuunnitelman mukainen laadukas opetus | <p>Opetussuunnitelmien päivitystyön jatkaminen.</p> <p>Opetushenkilöstön täydennyskoulutus.</p> <p>Toiminnan kehittäminen hankeavustusten avulla.</p> | <p>Toteutunut päivitystyö.</p> <p>Koulutusten määrä.</p> <p>Haut ja päätökset.</p>                                                                                                                                                                                              | <p>Laaja päivityspaketti hyväksytty lautakunnassa loppuvuodesta 2020.</p> <p>Täydennyskoulutuksia on järjestetty useita: Teams -koulutukset (3 kpl), Tanssipedagogiikkaan liittyvä koulutus, matematiikkaan liittyvä koulutus, videoiden editointikoulutus sekä arviointiin liittyvä koulutus. Yhteensä seitsemän kappaletta.</p> <p>Hankehakemuksia tehtiin vuoden aikana seuraavasti: Koulunkäynnin tasa-arvoon liittyvä hanke, perusopetuksen ja lukion korona-avustukset, Lukeva kunta -hanke, perusopetuksen kerhohanke, lukion hyvinvointihanke sekä #paraskoulu -hanke. Kaikkiin hankkeisiin saatiin avustus</p> |

|    |                                                                                          |                                                                                                       |                            |                                                                                                                                      |
|----|------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3. | Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen osana perusopetus- ja lukiokoulutuspalveluita. | Aamu- ja iltapäivätoiminnan toiminnasta vastaaminen ja resurssin uudelleenorganisointi 1/2020 alkaen. | Toteutuminen               | Toteutunut.                                                                                                                          |
| 4. | Kouluverkon muutoksiin valmistautuminen.                                                 | Hillatien koulun syksyn 2021 toiminnan suunnittelu.                                                   | Toteutunut suunnittelutyö. | Toteutunut. Suunnittelutyötä on tehty mm. luokkakajojen, opettajien työtehtävien, bussireittien sekä rakennuksen kalustuksen osalta. |

## 5. Henkilöstösuunnitelma

Vuoden 2020 ajalle on tiedossa yksi irtisanoutuminen henkilöstössä. Kun muutoksia tapahtuu, tarkastelemme ensisijaisesti mahdollisuutta hoitaa tehtävä sisäisillä järjestelyillä. Mikäli tämä ei onnistu, tulee miettiä palkkaaminen vakinaiseksi vai määräaikaisesti silmällä pitäen sitä, että syksyllä 2021 toimintansa aloittaa uusi keskustan koulu ja sitä myötä henkilöstötarve hieman supistuu.

### Toteutuma 31.12

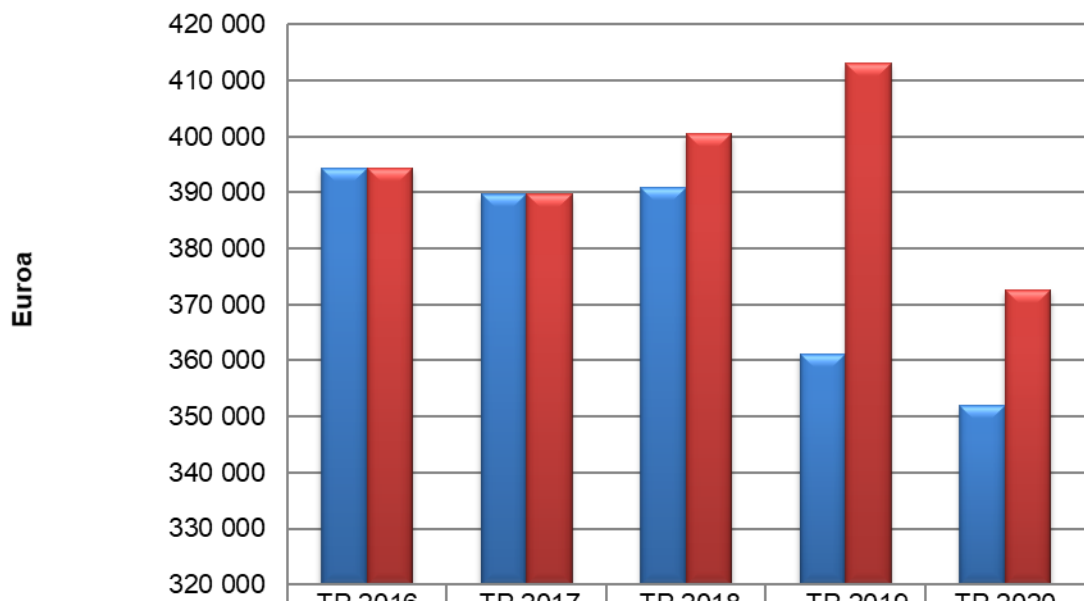
Vakinaisen henkilöstön osalta vuoden aikana tapahtui muutoksia. Loppuvuodesta 2020 tuli kolme irtisanoutumista. Ne eivät aiheuttaneet muutoksia toimintaan vuoden 2020 puolella, vaan vaikutukset näkyvät vasta seuraavan lukuvuoden toiminnassa ja taloudessa. Kyseiset kolme opettajaa korvataan jatkossa yhdellä vakinaisella työntekijällä.

| 6. Talouden tunnusluvut | TP 2018           | TP 2019           | TA 2020           | TP 2020           | POIKKEAMA<br>€ | POIKKEAMA<br>% |
|-------------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|----------------|----------------|
| Toimintamenot           | -6 793 314        | -7 078 405        | -6 817 910        | <b>-6 741 909</b> | 76 001         | -1,1           |
| Toimintatulot           | 245 875           | 191 694           | 258 110           | <b>174 947</b>    | -83 163        | -32,2          |
| <b>Toimintakate</b>     | <b>-6 547 439</b> | <b>-6 886 711</b> | <b>-6 559 800</b> | <b>-6 566 962</b> | <b>-7 162</b>  | <b>0,1</b>     |

- kouluverkkopäätös KV 12.6.2018 § 55

| 7.Toiminnan tunnusluvut      | TP 2018    | TP 2019    | TA 2020    | TP 2020           | TS 2021    | TS 2022    |
|------------------------------|------------|------------|------------|-------------------|------------|------------|
| Vakin.virat ja toimet 31.12. | 71         | 69         | 67         | <b>65</b>         | 65         | 61         |
| Henkilöstömenot €            | -4 096 927 | -4 327 234 | -4 382 210 | <b>-4 122 304</b> | -4 265 000 | -4 025 000 |
| Muutos %                     | 0,1        | 5,6        | 1,3        | <b>-5,9</b>       | -2,7       | -5,7       |
| Palvelujen ostot €           | -1 094 021 | -1 073 417 | -865 010   | <b>-1 001 644</b> | -890 000   | -910 000   |
| Muutos %                     | 4,5        | -1,9       | -19,4      | <b>15,8</b>       | 2,9        | 2,2        |
| Toimintakate €/asukas        | -888       | -946       | -907       | <b>-913</b>       | -881       | -848       |

### Kuljetus- ja ruokahuoltopalveluiden ostot



|                                |         |         |         |         |         |
|--------------------------------|---------|---------|---------|---------|---------|
|                                | TP 2016 | TP 2017 | TP 2018 | TP 2019 | TP 2020 |
| ■ Kuljetuspalvelut             | 394 396 | 389 712 | 390 932 | 361 174 | 351 937 |
| ■ Sisäiset ruokahuoltopalvelut | 394 396 | 389 712 | 400 446 | 413 062 | 372 606 |

## VASTUUALUE: KULTTUURI- JA VAPAA-AJANPALVELUT

### 1. Toiminta-ajatus

**Kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut** tarjoavat seutukuntansa asukkaille, yhdistyksille ja matkailijoille monipuoliset kirjasto- kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut sekä musiikki- ja kansalaisopiston palvelut. Tavoitteena on hyvinvoinnin edistäminen ja osallisuuden lisääminen. Painopisteinä ovat toimintakulttuurien ja oppimisympäristön kehittäminen sekä luovuuden ja hyvinvoinnin tukeminen.

**Kemijärven kansalaisopisto** järjestää monipuolista vapaan sivistystyön kurssitoimintaa Kemijärven, Pelkosenniemen ja Savukosken kuntien alueella sekä kuvataiteen perusopetusta Kemijärvellä. Kansalaisopisto järjestää Kemijärven kaupungin työntekijöille sisäistä koulutusta.

**Kirjastopalveluja** tarjoaa pääkirjasto sekä Lapin kirjaston -ryhmän tarjoamat verkkopalvelut.

**Koillis-Lapin musiikkiopisto** järjestää taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaista opetusta musiikissa ja tanssissa Kemijärvellä, Pelkosenniemellä, Sallassa ja Savukoskella. Musiikkiopisto tuottaa kelpoisuuden alan ammatti- ja korkeakouluopintoihin, ja opinnot voi lukea hyväksi seutukunnan toisen asteen oppilaitoksissa. Opistojen tavoitteena on tarjota mahdollisuus monipuoliseen harrastamiseen ja kouluttautumiseen.

**Kulttuuripalvelut** tuottaa monipuolisia palveluja kaupunkilaisille yhteistyössä eri toimijoiden kanssa sekä tukee kulttuurityötä tekeviä yhdistyksiä. Kulttuuripalveluiden vastuulla ovat myös kaupungin taide-esineiden luettelointi ja valvonta. Kulttuuripalvelut edistää yhdessä muiden toimijoiden kanssa perinteistä ja sähköistä markkinointia esim. kaupungin tapahtumakalenterin ja Luusuantien valotaulun avulla.

**Liikuntapalvelujen** tehtävänä on yleisten edellytysten luominen liikunnalle. Toimipisteitä ovat uimahalli, liikuntahalli ja jäähalli.

**Nuorisopalvelut** vastaa Kemijärven nuorisolle suunnattujen nuorisotyöpalvelujen järjestämisestä, koordinoinnista ja kehittämisestä. Ennaltaehkäisevä työote on mukana kaikessa nuorisopalvelun tuottamissa palveluissa.

### 2. Tuottavuustoimenpiteet ja –hankkeet

Vastuualueen tavoitteena on toimitilojen kustannustehokas käyttö, etenkin päiväkäyttöä lisätään edelleen. Yhteisellä markkinoinnilla tuodaan esille tarjolla olevien palvelujen ja tapahtumien monipuolisuus. Hankerahoituksella kehitetään uusia ajanmukaisia toimintamuotoja.

**Kirjasto:** Yhteistyötä koulujen kanssa laajennetaan: pyritään saamaan tietyt luokka-asteet säännöllisesti vierailemaan kirjastossa tai kirjastosta vierailaan kouluissa. Jatketaan tapahtumien ja vierailujen järjestämisessä budjetin suomissa puitteissa. Omatoimikirjasto -hanke sai AVI:n avustusta 12 000 €.

**Kansalaisopisto:** Tikittääkö digi –hanke (12 700€ 1.1.2019-31.12.2020) ja Solekko tehä –hanke (21 000€ 1.1.2019-31.12.2020) sekä opettajien täydennyskoulutushankkeet jatkuvat yhteistyössä Lapin opistopiirin kanssa. Uusista yhteishankkeista tulee päätökset kevään aikana.

**Kulttuuripalvelut:** Yhteistyössä OKM:n rahoittamassa, Savukosken hallinnoimassa Itä-Lapin kuntien Lastenkulttuurikeskushankeessa. Sekä Tapahtumaperustaisuus alueiden kehittämisessä, Lapin Yliopiston hanke

**Liikuntapalvelut:** Liikuntahallin toiminnan laajentamiseksi on suunnitteilla elektronien liikuntaharrastusmahdollisuus. Tiloja päivitetään vastaamaan tämän hetken kysyntään.

**Musiikkiopisto:** Ulkopuolisella hankerahalla kehitetään oppilaitoksen toimintaa. v. 2019 saatiin kaksi hankerahaa: soitinhankintaan ja -huoltoon (8799€), sekä musiikkiteknologian kehittämiseen (4 739€). Kulttuuripalveluista huolehditaan järjestämällä konsertteja ja oppilasesiintyjä eri tilaisuuksiin. Tärkeitä painopistealueita ovat Taiteen perusopetuksen monipuolisuus, tasokkuus, saavutettavuus opiston koko toiminta-alueella, pedagoginen kehittäminen, luovuus ja uusien oppimisympäristöjen käyttö.

**Nuorisopalvelut:** Etsivä nuorisotyö sai erityisavustusta vuodelle 2019 Lapin AVI:lta 55 000 € kahden etsivän nuorisotyöntekijän palkkaukseen. Päätettiin luopua toisen etsivän palkkaamisesta, koska pätevää työntekijää ei löydetty ja tämän vuoksi haemme lapin AVI:lta toisen etsivän palkkausrahat siirrettäväksi vuodelle 2020. Lapin AVI myönsi erityisavustusta lasten ja nuorten paikallisen harrastustoiminnan järjestämiseen 6 000 €. Tämän hankerahan käyttöaika on 1.6.2019 – 31.5.2020 välinen aika, sekä hankerahaa 8000 €, koulunuorisotyön sekä ennalta ehkäisevän nuorisotyön kehittämiseen. Hankerahalle pyydetään jatkoaikaa keväälle 2020, tämä hanke toimii nimellä Kemppa kartalla.

### Toteutuma 31.12.

Yleisesti hankkeiden toteuttaminen on viivästynyt tai niitä ei ole toteutettu, syynä pandemia.

**Kansalaisopisto:** Hankkeisiin on saatu jatkoaikaa. Uusi hankkeita yhdessä Lapin opistopiirin kanssa saatu.

**Kirjasto:** Kirjastoautopalvelut loppuivat helmikuussa 2020. Kirjastosta käydään Myllytuvalle kerran kuukaudessa lainaamassa asukkaille aineistoa. Omatoimihanke edennyt toimittajan valitsemiseen. Opettajan kanssa neuvoteltu lähemmästä yhteistyöstä lukemisen edistämiseksi kouluissa. Esikoululaisille ja muutamalle luokka-asteelle pidetty kirjastonkäytön opetusta ja kirjavinkkauksia. Tapahtumia järjestetty rajoitetulla yleisömäärällä.

**Kulttuuripalvelut:** Lasten kulttuurikeskus -hanke ei toteutunut.

**Liikuntapalvelut:** e-urheilun investointivarat siirrettiin laitehankintaan. Kuntosali uudistettiin.

**Musiikkiopisto:** Uusia hankkeita: Etäopetuksen kehittäminen (OPH 5439 €) sekä seutukunnallisen harmonikkaorkesterin perustaminen (OPH 7399 €).

**Nuorisopalvelut:** Kouluyhteistyötä kehitetty. Hankkeisiin on saatu jatkoaikaa.

## 3. Talouden sopeuttamisohjelma 2020–2022

Asiaksmaksuja korotettiin liikuntapalveluissa. Opistojen asiaksmaksuja korotetaan syyslukukaudella.

Kulttuuritilojen vuokrien perusteita tarkennettiin ja hyvinvointilautakunnan myöntämät avustukset tulevat vastikkeellisiksi sekä kohde- ja yleisavustusten saantiperusteita tarkistetaan (kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntapalvelut). Avustusten euromäärää vähennetään.

Henkilöstömäärä on vähentynyt (kansalaisopisto, kirjasto ja nuorisopalvelut). Kirjastoauton myynti on varmistumassa (kevät 2020). Opistojen tuntimääriä on vähennetty.

Tiloja vuokrataan lautakunnan hyväksymillä maksuilla. Varauksia tehdään varauskalenterin kautta. Toimintoja tehostetaan tiedonkulun turvaamiseksi ja tilasäästöjen saamiseksi.

### Toteutuma 31.12

Asiakas- ja kurssimaksuja korotettu kautta linjan ja tilavuokria tarkistettu, mutta tilankäyttösuunnittelu kesken.

Kirjastoauto myyty 1.6.2020. Avustusten vastikkeellisten tapahtumien järjestäminen hankaloitunut pandemian vuoksi. Opiskelijoiden määrä sekä kansalais- että musiikkiopistossa väheni, jonka seurauksena tulot vähenivät, mutta myös palkkakulut. Uusien työmuotojen käyttöönotto (etäopetus) on vähentänyt kilometrikorvausten määrää.

## 4. Toiminnalliset tavoitteet

|    | Tavoite                                           | Toimenpiteet                                                                                                                                     | Mittarit                                                     | Toteutuma 31.12                                                                                                                   |
|----|---------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. | Hyvinvoiva kuntalainen                            | Kattavat, aina saavutettavat ja laadukkaat palvelut kaiken ikäisille yhteistyössä eri toimijoiden ja kuntien kanssa. Alueellinen saavutettavuus. | Eri toimijoiden yhteiskäytön määrä: Yksiköiden käyttömäärät: | Pandemia vähensi kaikkien tapahtumien, yksiköiden ja osallistujien määrää. Tarkat luvut löytyvät taul. 3. Käyttösuunnitelma 2020. |
| 2. | Toiminnan tehostaminen                            | Talouden ja toiminnan tasapainottaminen suhteutettuna väestömäärään.                                                                             | Talousarvion seurannan tulokset                              | Talousarvio alitettiin.                                                                                                           |
| 3. | Kehittyvä ja vahvistuva yhteisöllisyys/osallisuus | Yhteiset hankkeet ja tapahtumat                                                                                                                  | Hankkeiden määrä: Tapahtumien ja osallistujien määrä:        | 13 hanketta toteutettu. Hanke tapahtumia – ja osallistujia ei ole laskettu.                                                       |

## 5. Henkilöstösuunnitelma

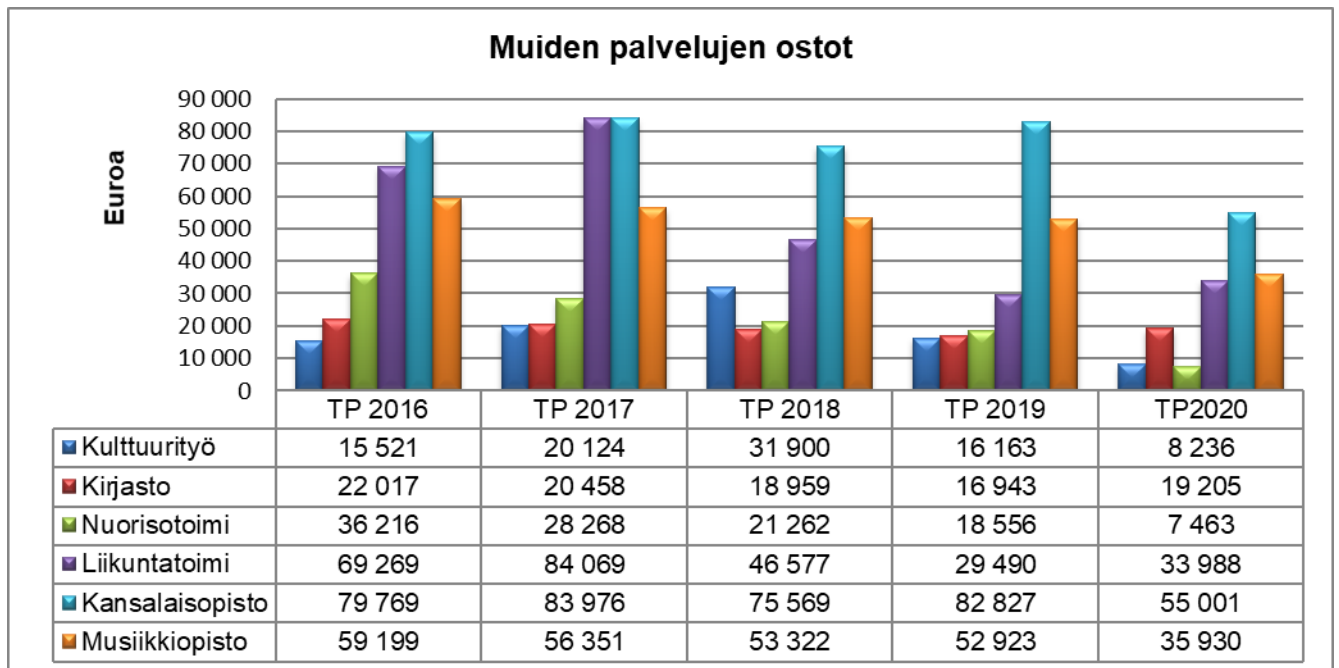
Kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluiden henkilöstömäärä on tällä hetkellä minimissään takaamaan turvallinen toiminta. Henkilökunnassa on vapautunut vakansseja, jotka täytetään palveluiden takaamiseksi. Rekrytointi etenee.

### Toteutuma 31.12

Eläköityneiden tilalle ei ole palkattu henkilökuntaa, toimintaa jouduttu supistamaan. Yhdistelmätoimia perustettu.

| 6. Talouden tunnusluvut | TP 2018           | TP 2019           | TA 2020           | TP 2020           | POIKKEAMA<br>€ | POIKKEAMA<br>% |
|-------------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|----------------|----------------|
| Toimintamenot           | -3 848 840        | -3 875 832        | -3 795 450        | <b>-3 639 634</b> | 155 816        | -4,1           |
| Toimintatulot           | 672 979           | 694 933           | 701 500           | <b>593 083</b>    | -108 417       | -15,5          |
| <b>Toimintakate</b>     | <b>-3 175 862</b> | <b>-3 180 899</b> | <b>-3 093 950</b> | <b>-3 046 551</b> | <b>47 399</b>  | <b>-1,5</b>    |

| 7.Toiminnan tunnusluvut      | TP 2018    | TP 2019    | TA 2020    | TP 2020           | TS 2021    | TS 2022    |
|------------------------------|------------|------------|------------|-------------------|------------|------------|
| Vakin.virat ja toimet 31.12. | 35         | 32         | 34         | <b>31</b>         | 34         | 34         |
| Henkilöstömenot €            | -1 754 227 | -1 690 279 | -1 637 840 | <b>-1 544 876</b> | -1 640 000 | -1 645 000 |
| Muutos %                     | -3,1       | -3,6       | -3,1       | <b>-5,7</b>       | 0,1        | 0,3        |
| Palvelujen ostot €           | -249 698   | -238 106   | -231 120   | <b>-161 493</b>   | -225 000   | -215 000   |
| Muutos %                     | -17,5      | -4,6       | -2,9       | <b>-30,1</b>      | -2,6       | -4,5       |
| Toimintakate €/asukas        | -430       | -437       | -425       | <b>-423</b>       | -425       | -429       |



## VASTUUALUE: PERHEPALVELUT

### 1. Toiminta-ajatus

Perhepalvelut vastaa perhe- ja aikuissosiaalityön palveluiden tuottamisesta. Perhesosiaalityön tavoitteena on tukea lasten ja nuorten hyvinvointia ja vanhempia heidän kasvatustehtävässään sosiaalityön keinoin. Perhesosiaalityöhön kuuluvat lapsiperheiden kanssa tehtävä sosiaalityö, lastensuojelu, lastenvalvojan palvelut, sosiaalihuoltolain mukaiset tukitoimet perheille; perhetyö, tukiperhe ja –henkilö sekä lapsiperheiden kotipalvelu.

Aikuissosiaalityössä vahvistetaan tuen tarpeessa olevien kuntalaisten voimavaroja ja tuetaan yksilöiden omaehtoista toimintaa ja selviytymistä. Taloudellisissa vaikeuksissa voidaan tukea täydentävällä ja ehkäisevällä toimeentulotuella sekä sosiaalisella luotolla. Sosiaalipäivystys järjestetään ympärivuorokautisesti vastaamaan kiireelliseen ja välttämättömään sosiaalipalvelujen tarpeeseen kaikenikäisille.

### 2. Tuottavuustoimenpiteet ja –hankkeet

Sosiaalityöntekijät, perheohjaajat ja perheterapeutit osallistuvat lastensuojelun systemisen toimintamallin koulutukseen. Tavoitteena on ottaa toimintamalli käyttöön soveltuvin osin. Systemisen toimintamallin tavoitteena on lisätä palveluiden laatua, asiakas- ja verkostotyön toimivuutta sekä parantaa työhyvinvointia ja vähentää kuormitusta.

#### Toteutuma 31.12.

Systemisen toimintamallin koulutus aloitettiin vuonna 2020 mutta koronan vuoksi osa koulutuksesta siirtyi pidettäväksi ensin syksyllä 2020. Syksyn koulutukset eivät toteutuneet kouluttajista johtuvista syistä ja loppukoulutus on tarkoitus pitää v.2021. Toimintamallin käyttöönotto on tämän vuoksi viivästynyt

### 3. Talouden sopeuttamisohjelma 2020–2022

Seudullista yhteistyötä lisätään sosiaalipäivystyksen osalta. Lastensuojelun sijaishuolto kilpailutetaan sopeuttamisohjelman aikana ja pyritään hillitsemään kustannusten kasvua. Otetaan käyttöön lastensuojelun systeminen toimintamalli. Tukihenkilötoimintaa järjestetään omana toimintana ostopalvelujen sijaan. Heikoimmassa asemassa olevien asumisen turvaamiseen selvittää vaihtoehtoisia toimintamalleja nykyisen välivuokrauksen sijaan. Sosiaaliohjaajan palkkaamista valmistellaan.

#### Toteutuma 31.12.

Posio tuli mukaan Itä-Lapin sosiaalipäivystyksen takapäivystysrinkiin. Lastensuojelun sijaishuollon kilpailuttaminen siirretty keväälle 2021, koska syksyllä 2020 sosiaalityössä oli yllättävää henkilöstövajetta. Tukihenkilötoiminta järjestetty omana toimintana mahdollisuuksien mukaan. Välivuokrauksesta luovittu ja asumisen tukemiseksi järjestetään tuettua asumista. Perheohjaajan sijaisuus muutettiin sosiaaliohjaajan tehtäväksi ja sosiaaliohjaaja aloitti perhesosiaalityössä ja lastensuojelussa 17.8.2020.

## 5. Toiminnalliset tavoitteet

|    | Tavoite                                                       | Toimenpiteet                                                                                                                             | Mittarit                                                        | Toteutuma 31.12                                                                                                                                                                                                  |
|----|---------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. | Seudullisen yhteistyön vahvistaminen                          | Selvitetään mitkä palvelut olisi tarkoituksenmukaista tuottaa seudullisesti                                                              | Käydyt neuvottelut ja tehdyt sopimukset                         | Alustavia neuvotteluita käyty.                                                                                                                                                                                   |
| 2. | Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston (Kanta) käyttöönotto   | Toimintatavat kirjaamisen, asiakasprosessien ja tietojärjestelmän osalta uudistetaan siten että Kanta-palvelun käyttöönotto mahdollistuu | Sosiaalihuollon Kanta on käytössä vuoden 2020 loppuun mennessä. | . Tietojärjestelmään liittyvistä syistä Kanta-palvelun käyttöönotto sosiaalihuollossa viivästyy. Kirjaamista ja asiakasprosesseja kehitetty siten, että Kanta-palvelun käyttöönotto on niiden osalta mahdollista |
| 3. | Toimivat, laadukkaat ja tarpeenmukaiset sosiaalityön palvelut | Asiakastytyväisyyskysely Kehittäjäasiakastoiminnan jatkaminen Riittävä henkilöstö Ammattitaitoa ylläpitävät koulutukset                  | Kyselyn tulokset Lakisääteisten määräaikojen toteutuminen       | Kysely ei toteutunut. Roidussa ollut yksittäisiä palautteita.<br><br>Lakisääteiset määräajat toteutuneet                                                                                                         |

## 5. Henkilöstösuunnitelma

Perhepalveluissa on johtavan sosiaalityöntekijän virka ja kuusi sosiaalityöntekijän virkaa. Sosiaalityöntekijät työskentelevät tehtävänkuviensa mukaisesti eri vastuualueilla. Lisäksi perhepalveluissa työskentelee kaksi perheohjaajaa ja sosiaaliohjaaja-koulukuraattori. Lapsiperheiden kotipalveluun on palkattu määräaikainen kotipalvelutyöntekijä ja vuoden 2020 aikana selvitetään millä tavoin lapsiperheiden kotipalvelu jatkossa järjestetään.

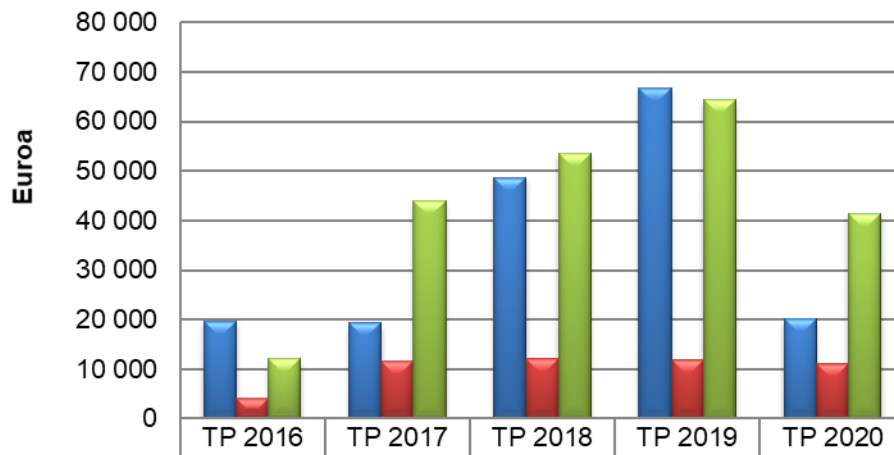
### Toteutuma 31.12.

Yksi sosiaalityöntekijöistä työskennellyt osa-aikaisesti. Osa-aikaisuuden vuoksi ei ole palkattu sijaista vaan tehty sisäisiä järjestelyitä. Toisen perheohjaajan sijaisuus muutettu sosiaaliohjaajan määräaikaiseksi tehtäväksi. Lapsiperheiden kotipalvelun työntekijä palkattiin 30.7.2020 saakka ja sen jälkeen palvelu järjestetty ostopalveluna.

| 6. Talouden tunnusluvut | TP 2018           | TP 2019           | TA 2020           | TP 2020           | POIKKEAMA<br>€ | POIKKEAMA<br>% |
|-------------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|----------------|----------------|
| Toimintamenot           | -2 611 770        | -2 130 231        | -2 039 050        | <b>-1 847 726</b> | 191 324        | -9,4           |
| Toimintatulot           | 300 034           | 282 937           | 166 150           | <b>154 219</b>    | -11 931        | -7,2           |
| <b>Toimintakate</b>     | <b>-2 311 736</b> | <b>-1 847 294</b> | <b>-1 872 900</b> | <b>-1 693 507</b> | <b>179 393</b> | <b>-9,6</b>    |

| 7.Toiminnan tunnusluvut      | TP 2018    | TP 2019    | TA 2020    | TP 2020           | TS 2021    | TS 2022    |
|------------------------------|------------|------------|------------|-------------------|------------|------------|
| Vakin.virat ja toimet 31.12. | 10         | 10         | 10         | <b>10</b>         | 10         | 10         |
| Henkilöstömenot €            | -529 209   | -522 834   | -439 540   | <b>-407 767</b>   | -442 000   | -445 000   |
| Muutos %                     | 20,3       | -1,2       | -15,9      | <b>-7,2</b>       | 0,6        | 0,6        |
| Palvelujen ostot €           | -1 799 153 | -1 387 354 | -1 347 770 | <b>-1 203 692</b> | -1 090 000 | -1 085 000 |
| Muutos %                     | 75,5       | -22,9      | -2,9       | <b>-10,7</b>      | -19,1      | -0,5       |
| Toimintakate €/asukas        | -313       | -254       | -257       | <b>-235</b>       | -253       | -245       |

### Palvelujen ostot



|                                   | TP 2016 | TP 2017 | TP 2018 | TP 2019 | TP 2020 |
|-----------------------------------|---------|---------|---------|---------|---------|
| ■ Aikuissosiaalityö               | 19 680  | 19 334  | 48 692  | 66 905  | 20 100  |
| ■ Perhesosiaalityö                | 4 122   | 11 495  | 12 139  | 11 848  | 11 134  |
| ■ Lasten ja perheiden avopalvelut | 12 055  | 43 978  | 53 656  | 64 328  | 41 416  |

## VASTUUALUE: SAIRAUKSIEN EHKÄISY JA HOITO

### 1. Toiminta-ajatus

Toiminta-ajatuksena on perusterveydenhuollon palveluiden tuottaminen kuntalaisille asiakaslähtöisesti, oikea-aikaisesti, kilpailukykyisesti ja taloudellisesti siten, että saavutetaan optimaalinen terveyshyöty. Tavoitteena ovat joustavat ja saumattomat palveluketjut hyvässä yhteistyössä Kemijärven kaupungin muiden vastuualueiden ja erikoissairaanhoidon sekä yksityisten sosiaalihuollon palveluntuottajien kanssa. Terveysterveysten palvelut tuotetaan tasapuolisesti, kustannustehokkaasti ja palveluprosessin läpinäkyvyyttä lisäämällä.

Palveluihin kuuluvat kiireellinen ja kiireetön hoito, neuvolatoiminta, vuodeosasto, kotiutustiimi, laboratorio, radiologia, lääkinällinen kuntoutus, lääkehoito, ensihoito, suun terveydenhuolto, työterveyshuolto, erikoissairaanhoidon sekä terveysterveysten ja eläinlääkintähuolto.

### 2. Tuottavuustoimenpiteet ja –hankkeet

Kemijärven väestöstä n 40 % on yli 65-vuotiaita, mikä näkyy terveysterveysten käytössä varsinkin vanhimmissa ikäluokissa. Suuren väestöosan sairastavuus vaikuttaa sekä avoterveydenhuoltoon että vuodeosastotoimintaan.

Lapponian vuodeosastotarve on n. 30 sairaansijaa vuodelle 2020. Todellinen tarve olisi 25 sairaansijaa, mutta koska ikäihmisten palveluista puuttuu tehostettua palveluasumista kevyempi palvelumuoto eikä tehostetun palveluasumisen kriteerejä ole syytä laskea, on realistista varautua osastolla 30 sairaansijaan ja valmistautua vuoden 2020 aikana sekä ikäihmisten palveluissa että omassa vuodeosastotoiminnassa toimintamalleihin, joissa vuodeosastolla ei odoteta jatkohoitopaikkaa ja kuntoutus on tehokasta sekä hoitoaikojen lyhentämiseen avohoitopalveluja edelleen kehittämällä. Tavoitteena on laskea sairaansijamäärä 25:een vuonna 2021. Akuuttihoitopaikkatarve on n. 20 sairaansijaa. Vuodeosaston toimintaa kehitetään siten, että osastolle tulee arviointi ja kuntoutusyksikkö, jossa on 11 sairaansijaa ja akuuttiyksikkö, 19 ss. Muutos vähentää henkilöstömäärää.

Avoterveydenhuollossa on edelleen haasteena hoitotakuuseen vastaaminen varsinkin jos takuu kiristyy. Palvelutason laskua jatketaan edelleen, mm kontrolleja vähentämällä ja lääkäreiden ja hoitajien työnjakoa arvioimalla mm tehostamalla hoidon tarpeen arviointia. Keskitetyllä palveluneuvonnalla pyritään joustavampaan ja tehokkaampaan palveluun ja samalla vähentämään ns. väärin palveluiden käyttöä.

Avoterveydenhuollossa jätetään kahden eläköityvän ja yhden irtisanoutuneen hoitajan toimet täyttämättä, mikä onnistuu vuoden 2019 aikana tehdyillä toimintatapamuutoksilla. Terveysterveysten toimistotyön tehostamista on myös syytä arvioida mm sanelun purkujen, osaston toimistotyön ja potilastoimiston osalta. Tietojärjestelmien tehokas käyttö ja toimintakulttuurin arviointi mahdollistavat tämän. Päivystyksen ja osaston välistä yhteistyön kehittämistä jatketaan edelleen.

Aukioloaikojen supistamiseksi käynnistetään neuvottelut sopimusnaapurikuntien (Pelkosenniemi ktky, Salla) ja sairaanhoitopiirin kanssa. Tässä vaiheessa tavoitellaan aukioloaikaa klo 8-18.

Kotisairaanhoidon lääkäripalveluja kehitetään yhdessä yksityisten palveluntuottajien kanssa. Kehittämistyössä pyritään tehokkaaseen toimintaan mm hyödyntämällä tietojärjestelmiä ja lääkärin saatavuutta lisäämällä.

Laboratoriotoiminta siirtyminen NordLabille siirtyi suunnitellusta keväästä syksyyn 2020 tilojen sisäilmaongelman takia.. Toiminnan siirtyminen ei sinänsä vaikuta paljon toimintaamme mutta toimintatapoja pitää muuttaa siten ettei tule turhia kustannuksia.

Vuoden 2020 alusta radiologinen toiminta loppuu viikonloppuisin, mikä säästää palkkakuluja mutta lisää erikoissairaanhoidon menoja. Vuoden 2019 tietojen perusteella arvioitu säästöpotentialiaali on n 20 000€/vuosi. Röntgenlaitteemme on hankittu 2000-luvun alussa ja laitteet on uusittava vuoden 2020 aikana, koska toisesta loppui huoltotuki ja toisessa on suuria remonttitarpeita.

Suun terveydenhuollossa kahden osa-aikaisen hammaslääkärin osa-aikaisuus jätetään täyttämättä.

Työllisyyden hoitoon työpaikkaperehdytetään terveysterveystenlääkäri vuoden 2019 aikana, jolloin voidaan luopua ostopalveluista ja yhteistyö tiivistyy.

Työterveyshuollon järjestäminen vuoden 2021 alusta selvitetään ja kilpailutetaan vuoden 2020 aikana.

Erikoissairaanhoidon kustannusten nousun hillitsemiseksi omaa diagnostiikkaa ylläpidetään/kehitetään sekä sisäisellä että ulkoisella koulutuksella, mm endoskopia, räsitukset, ultraäänitutkimukset. Lisäksi omata toimintana järjestetään erikoislääkärivastaanottotoimintaa, erikoissairaanhoido ei ole jalkautunut perusterveydenhuoltoon. Vuodeosastotoiminta pidetään aktiivisena jotta erikoissairaanhoidosta ei tule turhaa vuodeosastohoitoa.

### Toteutuma 31.12

Vuodeosaston sairaansijamäärä pysyi 30 sairaansijassa ja käyttöaste oli n 95 %. Vähintäänkin puolet potilaista oli ei-akuutteja potilaita. Toimintavuoden toiminnan perusteella arvio akuuttien potilaiden sairaansijatarpeesta vakiintui n 15 sairaansijaan, mikä on tavoite vuodelle 2021. Joulun alla osastoa tyhjennettiin aktiivisesti mm Luhtavillaan, jotta sairaansijamäärän laskeminen onnistuu alkuvuodesta 2021. Hoitajamitoitus n 0,7 toteutettiin kevään aikana, mikä vähensi kustannuksia. Varsinaista arviointi ja kuntoutusyksikköä ei perustettu, tähän vaikutti mm tulevan osaston sijoituspaikan arviointi, ikäihmisten palveluiden kehittäminen ja myös koronapandemia.

Avoterveydenhuollon kehittäminen projektoitiin Hoitoketjun kehittämistyöksi ja projektiin palkattiin konsultti. Projektityö käynnistyi syys-lokakuussa projektiryhmän työnä. Henkilöstö oli mukana suunnittelussa erilaisissa työpajoissa. Erilaisia toimintamuutoksia kehittämistyön mahdollistamiseksi on tehty jo parin viime vuoden aikana ja myös ennen projektia syksyllä 2020.

Koronapandemia muutti varsinkin vastaanottotoimintaa, mm keväällä valmiuslainsäädännöllä rajoitettiin varsinkin ikäihmisten liikkumista mikä aiheutti sen, että kaikissa potilasryhmissä vastaanottojen kysyntä väheni ja varsinkin ikäihmisiä hoidimme merkittävässä määrin puhelimitse. Tästä saatiin hyvää kokemusta tuleviin digitaalisten toimintojen kehittämiseen. Vuoden 2020 suoritukset eivät ole vertailukelpoisia juuri koronapandemian takia. Koronakulut terveydenhuollossa olivat n 600 000 €, yksinomaan NordLabilta ostetut näyteanalysointikulut olivat n 150 000 €.

Kehitetty keskitetty palveluneuvonta hajautettiin eri toimintasektoreille, koska neuvonnan kysyntä oli vähäistä pitkälti sen takia, että neuvonta oli laadukasta jo ennestään eri sektoreilla. Kehittämistyön tulokset kuitenkin hyödynnettiin. Hyvinvointiläheteprojekti aloitti v 2020 ja olemme siinä aktiivisesti mukana.

Aukioloajan supistamisesta neuvoteltiin Sallan ja Pelkosenniemi-Savukosken kuntayhtymän kanssa ja alkuneuvottelujen perusteella virkamiestasolla kumpikin oli mukana, mutta aukiolon supistuessa klo 18 saakka 01.02.2021 kuntayhtymä erkaantui sopimuksesta. Sairaanhoidopiirin kanssa neuvottelu oli hankalaa ja hidasta pääosin sen takia ettei sieltä tuntunut löytyvän sopijakumppania. Lopulta lautakunnan päätös ilmoitettiin sairaanhoidopiiriin. Terveydenhuoltolaki velvoittaa sairaanhoidopiiriä järjestämään yhteispäivystyksen.

Loppuvuodesta potilasjonot venyivät pitkiksi, koska sijaislääkäreitä ei ollut saatavilla.

Laboratoriotoiminnan siirto NordLabille siirtyi alkavaksi 01.02.2021 tilojen vaatiman remontin takia. Siirto valmisteltiin suurelta osin loppuvuoden aikana. Radiologian toiminta lopetettiin viikonloppujen osalta vuoden 2020 alusta. Muutos aiheutti lähinnä osan traumapotilaiden siirron keskussairaalaan.

Ikäihmisten yksityiset palvelukodit saivat potilastietojärjestelmämme osittaisen käyttöoikeuden mikä on helpottanut toimintaa huomattavasti terveydenhuollon osalta.

Työterveyshuollon kilpailutus valmisteltiin yhdessä Hanselin kanssa, nykyinen sopimus on voimassa 30.06.2021 saakka.

Työllisyyden hoitoon perehdytettiin terveyskeskuslääkäri ja toiminta jatkuikin hyvin, mutta ko lääkäri irtisanoutui loppuvuodesta.

Erikoissairaanhoidon käyttö lisääntyi jonkin verran, mutta kustannukset lisääntyivät reilusti edelliseen vuoteen verrattuna, n 860 000 €. Käyttö lisääntyi erityisesti psykiatriassa, kirurgiassa sekä synnytys- ja naistentaudeissa. Tilastojen valossa käytössä on normaalia vuosittaista vaihtelua, mutta kirurgiassa kasvu on ollut viime vuosina jatkuvaa. Pienet erikoisalut, esim nuorisopsykiatria vaihtelevat vuosittain. Tilastojen perusteella hoito on ollut kalliimpaa edelliseen vuoteen verrattuna. Läheteistä Lapponian osuus oli n 56 %.

### 3. Talouden sopeuttamisohjelma 2020–2022

Vuodeosastopaikat:

Osaston rakennetta muutetaan siten, että osastolle tulee 11 sairaansijan (15 ss ei ole mahdollinen tilojen takia) kuntoutus ja arviointiyksikkö ja 19 ss akuuttiyksikkö. Suunnittelussa on mukana osaston henkilökunnasta muodostettu työryhmä. Toiminta alkaa toukokuussa 2020. Toiminnan muutos selkeyttää toimintaa ja henkilöstösäästö on n 4 htv vuositasolla.

Sairaanhoitomäärän vähennys vuosina 2021-2022 on n 10 ss edellyttäen että ikäihmisten palveluissa on saatu vaihtoehtoisia hoito/hoivamuotoja.

Tehtäväkuvien tarkistus:

Tehtäväkuvien tarkastelua ja työn jakamista on toteutettu jo useamman vuoden ajan. Tähän prosessiin liittyy myös palvelutason lasku ja digitalisaation parempi hyödyntäminen mm terveydenhuoltoon liittyvän ns toimistotyön osalta niin lääkärin kuin toimistotyöntekijänkin työssä. Valtakunnallisen tulevaisuuden sote-keskus-kehittämisen hankkeen (alkaa syksyllä 2020) myötä pyritämme saamaan tukea toimintakulttuurin muuttamiseen. Muuttamisen tarkoituksena on vähentää kuluja ja jonoja. Em toiminta on vähentänyt vuoden 2020 aikana avoterveydenhuollossa 3 htv:a.

Aukioloaikojen supistaminen:

Selvittelyssä on aukioloaikojen supistaminen siten, että kiirevastaanotomme (päivystys) olisi auki kaikkina päivinä klo 8-18 nykyisen klo 8-21 sijaan. Suunnitelma vaatii neuvottelut sekä naapurikuntien että sairaanhoitopiirin kanssa. Naapurikunnat, Pelkosenniemi-Savukoski ktky ja Salla tukevat suunnitelmaa. Sairaanhoitopiirissä asiaa käsitellään huhtikuussa 2020 päivystyksen ja ensihoidon seurantatyöryhmässä.

Aukiolon supistaminen vaatii virkatyöajan toiminnan tehostamista ja tehtäväjaon tarkistamista edelleen.

Kustannussäästöä syntyy sekä lääkäri että hoitajakustannuksissa. Lisäkustannuksia syntyy erikoissairaanhoidon käytöstä. Sopimusneuvotteluja kustannusten jaosta naapurikuntien kanssa käydään vasta sairaanhoitopiiriin neuvottelujen jälkeen ja tämäkin vaikuttaa siihen, mikä lopullinen kustannussäästöarvio on.

Mikäli neuvotteluissa päästään sopimukseen jossa voimme supistaa aukioloaikaa huomioiden mahdollisen sairaanhoitopiiriin muiden kuntien halukkuuden tehdä samansuuntaisia ratkaisuja ja tähän liittyvien selvittelyjen, muutoksen aikaisin ajankohta olisi mahdollisesti vuoden 2021 alusta.

Erikoislääkärivastaanotot Lapponiassa:

Ortopediassa, gynekologiassa ja korva-, kurkku ja nenätaudeissa terveystakeskuslääkäreiden tekemät läheteet ovat vähitellen vähentyneet ja vastaanottoja on harvennettu, mikä osaltaan myös vähentää uusia läheteitä. Ko erikoisalojen vastaanotot on päätetty lopettaa helmi-toukokuussa 2020 ja näillä erikoisaloilla käyttää keskussairaalaa, jossa näiden erikoisalojen toiminnassa ei ole viime aikoina ollut ongelmaa. Toimintamuutoksen säästö on korkeintaan 0,5 hoitajan htv.

Radiologia, kardiologia ja gastroenterologia ovat meillä tutkimuserikoisaloja, joissa läheteellä pyydetään tietty diagnostiikkaan liittyvä tutkimus ja ko tutkimus tehdään Lapponiassa keskussairaalan sijaan huomattavasti halvemmalla. Näitä tutkimuksia ostavat myös naapurikunnat, esim kardiologiassa n kolmanneksen. Varsinkin kardiologiset tutkimukset ovat lisääntyneet jatkuvasti. Tässä vaiheessa tarvitsemme myös gastroenterologia koska toinen tähtystäjistämme on vielä koulutusvaiheessa. Em erikoisaloja ei kannata lopettaa kustannussyistä.

Geriatrian palveluista neuvottelemme Sallan kanssa ja tarkoituksen on tehdä alueellista yhteistyötä sekä itse geriatrin palveluissa kuin geriatrisessa laajemmassa osaamisessa, yhteistyön on tarkoitus alkaa vuoden 2021 alusta.

Suun terveydenhuolto:

Perlaconin esityksestä poiketen suunniteltuna on vuodelle 2022 4 hammaslääkärä, 1 suuhygienisti ja 5 hammashoitajaa, mikä on edullisempi vaihtoehto. Toteutetaan eläköitymisen myötä.

#### Toteutuma 31.12.

Avoterveydenhuollon kehittämisprojekti aloitettiin edellä kuvatulla tavalla syksyllä siten, että merkittävimmät muutokset tapahtuivat 01.02.2021.

Vuodeosaston sairaansijamäärää ei laskettu suunnitellusti, mutta hoitajamitoitus tarkistettiin vastaamaan n 0,7 mitoitusta. Vapautunutta henkilöstöä siirrettiin lähinnä kotihoitoon.

Erikoislääkärivastaanotoista jatkuivat radiologian, kardiologian, geriatrian, gastroenterologian ja eri psykiatrioiden vastaanotot. Geriatrian yhteistyöneuvottelut Sallan kanssa hidastuivat Sallan geriatritilanteen takia.

#### 4. Toiminnalliset tavoitteet

|    | Tavoite                                                                                              | Toimenpiteet                                                                                                                                                                                                                                                        | Mittarit                          | Toteutuma 31.12                                                                                            |
|----|------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. | Turvataan potilaan hoidon tarpeen arviointi ja hoitoon pääsy lain edellyttämässä ajassa              | Kontrollien määrittäminen yksilöllisesti, kontrollien harventaminen<br>Kiireellisten aikojen varaaminen<br>Päivystyksen sujuvuus<br>Hoidon tarpeen arvioinnin tehostaminen                                                                                          | Käyntien määrät<br>Jonojen pituus | Koronapandemian takia tilastot eivät ole vertailukelpoisia                                                 |
| 2. | Vuodeosaston sairaansijamäärän laskuun varautuminen (25 ss v 2021) ja osaston toiminnan tehostaminen | Jatkohoitopaikkojen määrittäminen<br>kriteerien mukaan<br>Kotiuttamisen hoitopolun kehittäminen<br>moniammatillisena työnä<br>Kotihoidon ja kotiutustiimin hyödyntäminen<br>Osaston jakaminen arviointi ja kuntoutusyksiköksi (11 ss) sekä akuuttiyksiköksi (19 ss) | Sairaansijamäärä<br>Kuormitus     | 30ss<br>95%                                                                                                |
| 3. | Hoidon tarpeen arvioinnin ja keskitetyn palveluneuvonnan kehittäminen                                | Henkilöstön koulutus<br>Henkilöstön määrittäminen<br>Työnjaon arviointi                                                                                                                                                                                             | Koulutusten toteutuminen          | Avoterveydenhuollon kehittämisprojektin aloittaminen                                                       |
| 4. | Aukioloaikojen supistaminen                                                                          | Neuvottelut Pelkosenniemi-Savukosken ktky:n ja Sallan kanssa<br>Neuvottelut Lapin sairaanhoitopiirin kanssa<br>Oman toiminnan tehostaminen ns päiväaikaisessa työssä                                                                                                | Toteutuminen<br>01.01.2021 alkaen | Toteutui 01.02.2021 Pelkosenniemi-Savukoski irtaantui sopimuksesta                                         |
| 5. | Maakunnalliseen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämiseen osallistuminen                           | Osallistuminen hankerahoituksen suunnitteluun<br>Osallistuminen hankkeisiin                                                                                                                                                                                         | Toteutuminen                      | Hankkeet viivästyivät, hankkeiden järjestäytyminen vasta loppuvuodesta, seurattiin aktiivisesti tilannetta |

#### 5. Henkilöstösuunnitelma

Resurssianalyysin pohjalta henkilöstöä kohdennetaan tarpeen mukaan, mikä tarkoittaa usein osaamisen lisäämistä vaihtelevien työnkuvien takia, tämä mahdollistaa mm eläköitymisen hyödyntämisen siten että toimia/virkoja ei täytetä.

Vuodeosaston toiminnan kehittämisen myötä henkilöstöä siirretään muihin toimintoihin.

#### Toteutuma 31.12.

Vuodeosaston mitoituksen tarkistamisen myötä vapautunut henkilökunta sijoitettiin muihin tehtäviin, pääosin kotihoitoon.

Muutoin viittaus avoterveydenhuollon kehittämishankkeeseen.

| 6. Talouden tunnusluvut | TP 2018            | TP 2019            | LTA 2020*          | TP 2020            | POIKKEAMA<br>€  | POIKKEAMA<br>% |
|-------------------------|--------------------|--------------------|--------------------|--------------------|-----------------|----------------|
| Toimintamenot           | -21 443 024        | -22 583 248        | -22 468 150        | <b>-22 987 864</b> | -519 714        | 2,3            |
| Toimintatulot           | 2 062 199          | 2 046 710          | 1 861 770          | <b>1 886 026</b>   | 24 256          | 1,3            |
| <b>Toimintakate</b>     | <b>-19 380 825</b> | <b>-20 536 538</b> | <b>-20 606 380</b> | <b>-21 101 838</b> | <b>-495 458</b> | <b>2,4</b>     |

\*LTA2020 sisältää KV 16.11.2020 § 89 mukaisen lisämäärärahan

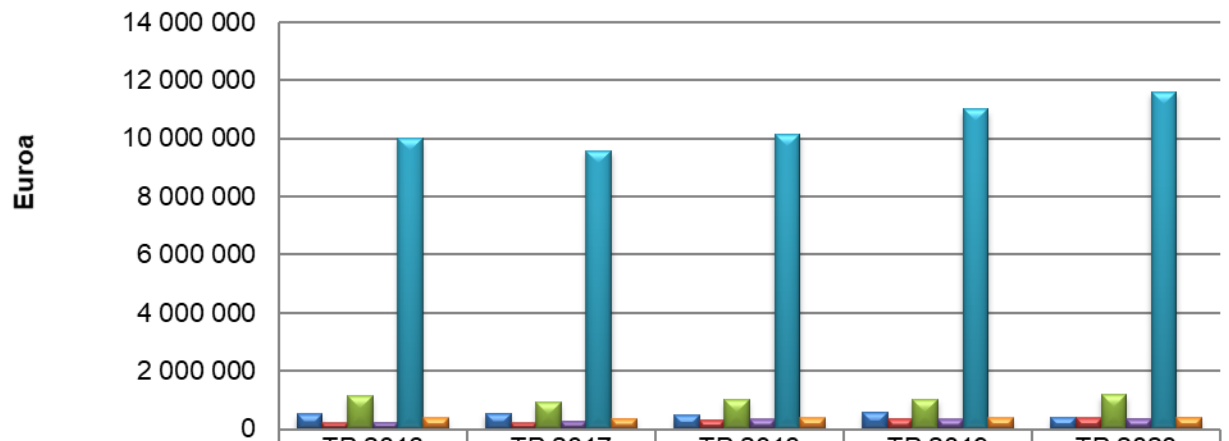
Vastuualueen oma toiminta ja ostopalveluina toteutettavien erikoissairaanhoidon, ensihoidon, työterveyshuollon ja ympäristöterveydenhuollon kustannukset eriteltynä:

| Sairauksien ehkäisy ja hoitopalvelut             | TP 2018            | TP 2019            | LTA 2020*          | TP 2020            | POIKKEAMA<br>€  | POIKKEAMA<br>% |
|--------------------------------------------------|--------------------|--------------------|--------------------|--------------------|-----------------|----------------|
| <b>Oma toiminta</b>                              |                    |                    |                    |                    |                 |                |
| Toimintamenot                                    | -9 545 419         | -9 805 882         | -9 393 150         | -9 422 898         | -29 748         | 0,3            |
| Toimintatulot                                    | 1 862 140          | 1 986 009          | 1 676 770          | 1 756 916          | 80 146          | 4,8            |
| Toimintakate/Nettomeno                           | <b>-7 683 279</b>  | <b>-7 819 873</b>  | <b>-7 716 380</b>  | <b>-7 665 982</b>  | <b>50 398</b>   | <b>-0,7</b>    |
| <b>ESH, Ensihoito, TTH, ymp.th= Ostopalvelut</b> |                    |                    |                    |                    |                 |                |
| Toimintamenot                                    | -11 897 605        | -12 777 366        | -13 075 000        | -13 564 966        | -489 966        | 3,7            |
| Toimintatulot                                    | 200 059            | 60 701             | 185 000            | 129 110            | -55 890         | -30,2          |
| Toimintakate/Nettomeno                           | <b>-11 697 546</b> | <b>-12 716 665</b> | <b>-12 890 000</b> | <b>-13 435 856</b> | <b>-545 856</b> | <b>4,2</b>     |
| <b>Oma toiminta ja ostopalvelut yhteensä</b>     |                    |                    |                    |                    |                 |                |
| Toimintamenot                                    | -21 443 024        | -22 583 248        | -22 468 150        | -22 987 864        | -519 714        | 2,3            |
| Toimintatulot                                    | 2 062 199          | 2 046 710          | 1 861 770          | 1 886 026          | 24 256          | 1,3            |
| Toimintakate/Nettomeno                           | <b>-19 380 825</b> | <b>-20 536 538</b> | <b>-20 606 380</b> | <b>-21 101 838</b> | <b>-495 458</b> | <b>2,4</b>     |

\*LTA2020 sisältää KV 16.11.2020 § 89 mukaisen lisämäärärahan

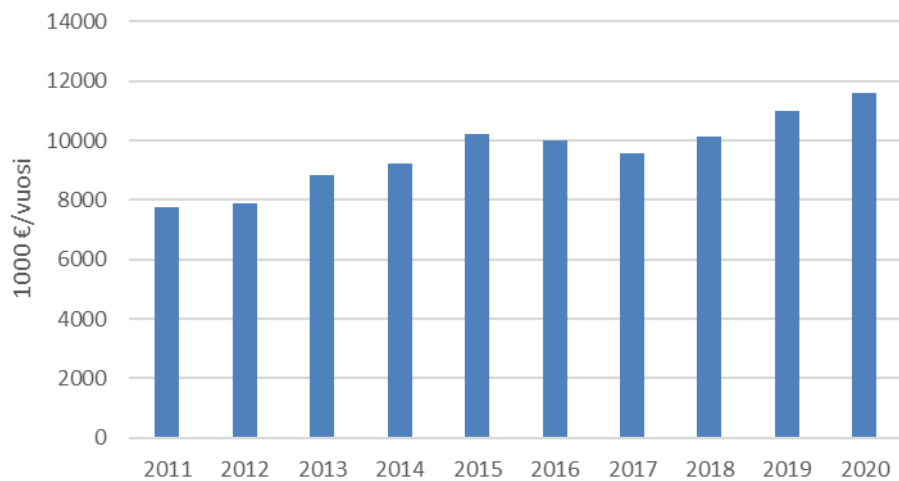
| 7.Toiminnan tunnusluvut      | TP 2018     | TP 2019     | LTA 2020    | TP 2020            | TS 2021     | TS 2022     |
|------------------------------|-------------|-------------|-------------|--------------------|-------------|-------------|
| Vakin.virat ja toimet 31.12. | 94          | 91          | 87          | <b>77</b>          | 82          | 81          |
| Henkilöstömenot €            | -5 914 229  | -5 909 318  | -5 773 130  | <b>-5 506 717</b>  | -5 390 000  | -5 350 000  |
| Muutos %                     | 3,6         | -0,1        | -5,5        | <b>-4,6</b>        | -4,3        | -0,7        |
| Palvelujen ostot €           | -13 001 434 | -14 076 592 | -14 261 010 | <b>-14 836 630</b> | -13 000 000 | -12 800 000 |
| Muutos %                     | 6,5         | 8,3         | -5,2        | <b>4,0</b>         | -2,6        | -1,5        |
| Toimintakate €/asukas        | -2 629      | -2 820      | -2 666      | <b>-2 932</b>      | -2 669      | -2 676      |

## Palvelujen ostot



|                          | TP 2016    | TP 2017   | TP 2018    | TP 2019    | TP 2020    |
|--------------------------|------------|-----------|------------|------------|------------|
| Avoterveydenhuolto       | 514 804    | 551 747   | 485 207    | 595 062    | 417 560    |
| Akuuttiosasto            | 213 661    | 217 035   | 321 053    | 363 773    | 379 120    |
| Ensihoito                | 1 129 453  | 920 231   | 997 160    | 1 018 079  | 1 185 875  |
| Työterveyshuolto         | 238 222    | 273 161   | 342 283    | 344 097    | 358 283    |
| Erikoissairaanhoito      | 10 009 316 | 9 568 229 | 10 146 707 | 11 006 547 | 11 599 474 |
| Ympäristöterveydenhuolto | 377 853    | 356 453   | 382 848    | 380 589    | 389 500    |

### Erikoissairaanhoito 2011 - 2020



## VASTUUALUE: AIKUISTEN PSYKOSOSIAALISET PALVELUT

### 1. Toiminta-ajatus

Aikuisten psykososiaalisten palveluiden asiakkaille pyritään luomaan aukoton, osaava ja yksilöllinen sekä osallisuutta lisäävä ja tukeva palvelu. Palvelun- ja hoidon avainsanoja ovat oikea-aikaisuus ja tarpeenmukaisuus.

Palvelut: Kasvatus ja perheneuvolanpalvelut, päihde- mielenterveyspalvelut, asumis- ja kuntoutuspalvelut, päivä- ja työtoimintapalvelut sekä työllisyyden hoito.

### 2. Tuottavuustoimenpiteet ja –hankkeet

Rohkahanke v. 2019–2021: Toimintalinja 5: sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden torjunta. Erityistavoite 10.1: työelämän ulkopuolella olevien työ- ja toimintakyvyn parantaminen. RohKa-hankkeessa pääpaino on luoda yhdessä verkoston kanssa toimintamalli, johon sisältyy ennaltaehkäisevää työtä, sosiaalista kuntoutusta sekä soveltuvia tukipalveluja 18–60- vuotiaille syrjäytymisvaarassa oleville Kemijärveläisille päihde- ja mielenterveysasiakkaille.

Tehostettu ensikäynti pyritään saamaan toimivaksi myös rajapintoja ylittävien yhteistyökumppaneiden kanssa. Koulu ja oppilashuolto ovat erityisen tärkeitä asiakaspolun rakentumisen kannalta. Toimilla pyritään ehkäisemään asiakkaiden avun- ja hoidon tarpeen kroonistuminen.

Työllisyyspalveluissa tehostettu ensikäynti merkitsee usein verkostoyhteistyönä tehtävää työttömän asiakkaan kokonaisvaltaista haltuunottoa ja ohjausta terveys- kuntoutus- sosiaali- koulutus- tai työllisyyspalveluissa. Tavoite on, että hänelle löydetään pysyvä, omiin tavoitteisiin pohjautuva ratkaisu.

Hallitusohjelmassa kuntien roolia työllisyyspalveluiden järjestäjänä vahvistetaan. Kemijärven kaupunki on hakeutumassa hallitusohjelmassa valmisteltuun työllisyyden kuntakokeiluun. Julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden järjestämisvastuuta siirtyy tällöin määräajaksi kunnille vuoden 2020 keväästä vuoden 2022 loppuun saakka. Toteutuessaan TE- toimistolta siirtyy Kemijärven kaupungin työllisyyspalvelujen asiakkaaksi keväällä v. 2020 noin 250 työttömää ja kriteerien täytyttyä kunta vastaanottaa uusia työttömiä koko kokeilun ajan. Asiakastyö lisääntyy merkittävästi, koska kokeilun tavoitteena on luoda tehostettu palvelumalli, joka pohjautuu yksilöllisempään asiakkaan kohtaamiseen.

#### Toteutuma 31.12

Digitalisaatio osaksi arkea -hanke aloitti elokuun alussa ja jatkuu ainakin 31.3.2021. Hankkeen tarkoitus oli kehittää ja kouluttaa asiakkaita ja työntekijöitä hyödyntämään digitaalisia palveluja näin Korona aikaan.

Kemijärven kaupunki on hakeutumassa hallitusohjelmassa valmisteltuun työllisyyden kuntakokeiluun, jonka aloittaminen siirtyi 31.3.2021.

### 3. Talouden sopeuttamisohjelma 2020–2022

Osa nykyisestä tuesta ja avusta on siirtynyt virtuaaliseen ympäristöön ja tuo suunta jatkunee myös tulevassa ja tämä tukee tulevassa etäkontaktityötä asiakkaisiin. esim. äännekoulu.

Psykologin ja erityistyöntekijöiden rekrytointi on haasteellista tulevassa ja koronatilanne vaikeuttaa rekrytointia lähitulevassa. Äännekoulun käyttöönotto myös ongelmallista tässä vaiheessa toisaalta puheterapia on loppuvuoden etäkontakteihin perustuvaa.

Henkilöstöä joudutaan koko loppuvuoden sijoittamaan toiminnan kannalta kriittisiin paikkoihin. Korvaushoito on järkevää järjestää klinikan toimintana, sillä terveyskeskuksella on täysi työ miettiä koronaan liittyviä toimenpiteitä. Neuropsykiatrisen toiminnan kehittäminen kaupungin omaksi toiminnaksi. Työllisyydenhoidon talouden sopeuttamisohjelma koskee työmarkkinatukimaksuja. Vuoden 2020 tavoite edellyttää 116 000€ säästöä KELA-maksuissa. Tavoite oli realistinen. Koronaepidemian vuoksi valtio on keskeyttänyt kuntien mahdollisuuden järjestää kuntouttavaa työtoimintaa tavanomaisella tavalla. Tämän vuoksi moni pitkäaikaistyötön siirtyy takaisin kunnan maksulistalle ja vaikeuttaa tavoitteen saavuttamista varsinkin, jos epidemia pitkittyy.

### Toteutuma 31.12

Toimintatorpalla avomielenterveys- ja päihdekuntoutuksen alueella verkostotyötä on kehitetty vastaamaan paremmin asiakkaiden tarpeita ja toimintaa selkeytetty. Asiakkaiden hoito keskitettiin tietyille päiville avopuolella ja näin saatiin asiakkaat aktivoitua myös ryhmä- ja kuntouttavaan toimintaan, kun kaikkia palveluja ei viety enää kotiin. Kuntouttavaa työtoimintaa on kevään ja alkukesän tauolla koronan vuoksi. Sen jälkeen asiakkaita uudelleen kontaktoitu ja aloitettu uudelleen ryhmätoimintaa sekä kuntouttavaa työtoimintaa kesän ja syksyn aikana. Tarkoituksena on kehittää Toimintatorpan sekä Raatipirtin toimintaa vastaamaan paremmin asiakkaiden tarpeita.

Nepsytiimi on perustettu ja toimintamallien suunnittelu sekä nepsyvalmennuksen jalkauttaminen kaupungin omaksi toiminnaksi tapahtuu ensi vuoden aikana (v. 2021).

## 4. Toiminnalliset tavoitteet

|    | Tavoite                                                              | Toimenpiteet                                                                                   | Mittarit                                                                            | Toteutuma 31.12                                           |
|----|----------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|
| 1. | Oikea-aikaisuus ja tarpeenmukaisuus palveluissa ja hoidossa korostuu | Tehostettu ensikäynti toimii psykososiaalisten palvelujen lisäksi oppilashuollossa             | Asiakkaan pääsy palveluihin nopeutuu (odotusajat)                                   | Tehostettu ensikäynnit 2-3 aikaa viikossa, jono 1 -2 vko. |
| 2. | Yhteistyö järjestöjen kanssa                                         | Tehostetaan yhteistyötä                                                                        | YhteistyökumppanuuDET/määrä                                                         | Ei toteutunut                                             |
| 3. | Uuden työllisyysohjelman toimeenpano                                 | Työryhmien perustaminen Nuorten palveluohjaus Yritys- ja elinkeinoelämän yhteistyön lisääminen | Työryhmät perustettu Kyllä/ei. Nuorten työttömien lukumäärä.<br><br>Työllisyysaste. | Työllisyysohjelman aloitus siirtyi 1.3.2021               |

## 5. Henkilöstösuunnitelma

Pyritään tulemaan toimeen nykyisillä henkilöstöresursseilla. Erikoistyöntekijöiden virkoihin on ollut hankala saada työntekijöitä ja palveluita on jouduttu täydentämään ostopalveluilla. Tulevassa pyritään samaan psykologin virkaan vakinainen työntekijä sekä puheterapeutin toinen virka täytettyä. Puheterapeutille tarvetta myös lähikunnissa, joten suuri osa palkkamenoista tulisi sieltä. Puheterapeutin palvelut ovat tärkeitä myös aikuisten palveluissa. Nykyinen resurssi menee lähinnä lasten palveluihin.

Karpalossa tapahtuu lähi vuosina henkilöstön eläkkeelle siirtymistä. Toiminnan kannalta tarvitaan nykyiset resurssit, joten toimet pyritään täyttämään.

Mikäli resursseihin kohdistuu pienentämispaineita, on tehtäviä siirrettävä muualle.

Työllisyydenhoidossa on vuonna 2020 1 htv vähennys kun työnsuunnittelijan määräaikaista tehtävää ei jatkettu

### Toteutuma 31.12.

Henkilöstöresurssit pysyneet nykyisellään, paitsi heinäkuussa palkattiin 2 vahtimestaria oppisopimuksella, kun vartijapalvelut loppuivat yllättäen palvelutuottajan toimesta. Aikuisten psykososiaalisissa palveluissa oli vuoden aikana jonkin verran henkilöstö muutoksia. Uusien työntekijöiden rekrytointi sekä osaavan henkilöstön löytäminen näin Korona aikana on tuonut omat haasteet, koska ei ole voitu hoitaa sisäisillä siirroilla yli palvelualueitten, ettei ongelmaa siirretä toiseen yksikköön. Asiantuntijapalveluiden haavoittuvuus on suuri riski toiminnalle, koska moni toimi on yhden osaajan varassa pienessä kunnassa.

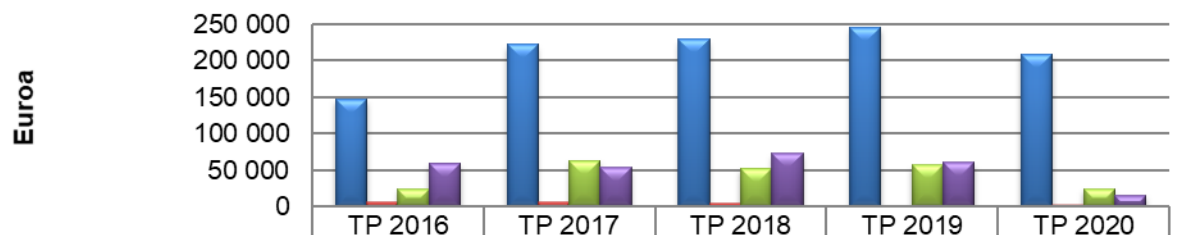
Avomt- ja päihdepuolella työskentelee pääsääntöisesti 3-4 työntekijää päivittäin, aikaisemman 6 työntekijän sijasta. Avomt- ja päihdepuolen työntekijöistä 1 on siirretty kuntoutusyksikkö Karpaloon asukkaiden hoidollisuuden vuoksi ja 1 työntekijä sijaistaa vuosilomia kuntoutusyksikkö Karpalossa.

| 6. Talouden tunnusluvut | TP 2018           | TP 2019           | LTA 2020*         | TP 2020           | POIKKEAMA<br>€ | POIKKEAMA<br>% |
|-------------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|----------------|----------------|
| Toimintamenot           | -3 241 033        | -2 997 698        | -2 984 240        | -2 989 622        | -5 382         | 0,2            |
| Toimintatulot           | 361 707           | 252 413           | 267 000           | 221 364           | -45 636        | -17,1          |
| <b>Toimintakate</b>     | <b>-2 879 326</b> | <b>-2 745 286</b> | <b>-2 717 240</b> | <b>-2 768 258</b> | <b>-51 018</b> | <b>1,9</b>     |

\*LTA2020 sisältää KV 16.11.2020 § 89 mukaisen lisämäärärahan

| 7.Toiminnan tunnusluvut      | TP 2018    | TP 2019    | LTA 2020   | TP 2020          | TS 2021    | TS 2022    |
|------------------------------|------------|------------|------------|------------------|------------|------------|
| Vakin.virat ja toimet 31.12. | 28         | 26         | 29         | 23               | 29         | 29         |
| Henkilöstömenot €            | -1 870 671 | -1 623 709 | -1 658 590 | <b>1 630 639</b> | -1 685 000 | -1 680 000 |
| Muutos %                     | 4,5        | -13,2      | 2,1        | <b>-1,7</b>      | -0,4       | -0,3       |
| Palvelujen ostot €           | -378 334   | -384 191   | -305 470   | <b>-272 327</b>  | -290 000   | -290 000   |
| Muutos %                     | -0,4       | 1,5        | -20,5      | <b>-10,8</b>     | 15,8       | 0          |
| Toimintakate €/asukas        | -390       | -377       | -374       | <b>-385</b>      | -361       | -365       |

## Asiakas- ja muiden palvelujen ostot



|                                                        | TP 2016 | TP 2017 | TP 2018 | TP 2019 | TP 2020 |
|--------------------------------------------------------|---------|---------|---------|---------|---------|
| Asiakaspalvelujen osto Perhe- ja mielenterveysklinikka | 147 409 | 222 343 | 228 712 | 245 731 | 208 551 |
| Asiakaspalvelujen osto Työllisyydenhoito               | 6 156   | 6 405   | 4 610   | 0       | 2 487   |
| Muiden palvelujen osto Perhe- ja mielenterveysklinikka | 24 200  | 63 230  | 52 804  | 56 818  | 24 891  |
| Muiden palvelujen osto Työllisyydenhoito               | 59 469  | 53 049  | 72 607  | 60 133  | 15 834  |

## VASTUUALUE: VAMMAISTEN PALVELUT

### 1. Toiminta-ajatus

Kehitysvammaisten erityispalvelujen ja vammaispalvelulain mukaisten palvelujen järjestäminen palvelutarpeen mukaisesti. Vammaiset henkilöt tarvitsevat yleensä vaihtelevia, pitkäkestoisia ja monimuotoisia tuki- ja palvelumuotoja elämän eri vaiheissa ja solmukohdissa.

Toiminta-ajatus tukee Kemijärven kaupunkistrategian arvoja kuntalaisten välisestä tasa-arvoisuudesta ja kuntastrategian strategista tavoitetta toimivat ja laadukkaat palvelut.

### 2. Tuottavuustoimenpiteet ja –hankkeet

Palvelujen sopeuttaminen tarkoituksenmukaiseksi muuttuvaan toimintaympäristöön.  
Koronavirusepidemian hättävaiikutusten minimoiminen ja riskiryhmässä olevien asiakkaiden erityissuojelu.  
Vastuualueen erityisosaamisen (lääkäri, psykiatri, psykologi) turvaaminen: selvitetään tuottamistapa.  
Maakunnallisen sote-esivalmistelun painopisteiden toteuttaminen.

#### Toteutuma 31.12.

Palvelut sopeutettu tarkoituksenmukaisiksi huomioiden asiakkaiden tarpeet ja paikallinen sosiaali- ja terveyspalvelujen toimintaympäristö.  
Koronavirusepidemian hättävaiikutuksia asiakkaille ja hoitohenkilöstölle on pyritty ehkäisemään työjärjestelyillä.  
Päiväaikaisia palveluja on järjestetty pienryhmissä, osittain palveluja on supistettu ja hetkellisesti ajettu alas.  
Järjestelyissä on pyritty huomioimaan asiakkaiden subjektiivinen oikeus palvelupäätöksen mukaisiin palveluihin.  
Vastuualueen terveyskeskuslääkäripalvelut ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti. Muun erityisosaamisen palvelujen järjestelyt ovat kesken.  
Maakunnallisten sote-palvelujen valmistelutyöryhmiin on osallistuttu.

### 3. Talouden sopeuttamisohjelma 2020–2022

Selvitetään kotihoitoavun (sisältää henkilökohtaisen avun palvelut) tuottamistavat omana toimintana: tavoitteena on vähentää ostopalveluja.  
Selvitetään toimintatavat apuvälineiden huoltamiseksi omana toimintana.  
Asumispalvelupäätökset tehdään mahdollisuuksien mukaan määräaikaikaisiksi ja vammaisten asiakkaiden asumisen vahvistaminen kotihoidon turvin.

#### Toteutuma 31.12

Kotihoitoavun tuottamisen toimintatavan valmistelu on käynnistynyt ja selvittely jatkuu vuonna 2021.  
Apuvälinehuollon toimintapa (ostopalvelu Kemijärven Roikka Oy) vahvistettu 31.12.2022 saakka.  
Asumispalvelupäätökset tehdään mahdollisuuksien mukaan määräaikaikaisina, ja kaikki palvelu- ja hoitopäätökset tehdään määräaikaikaisina.

#### 4. Toiminnalliset tavoitteet

|    | Tavoite                                                                                                                       | Toimenpiteet                                                                                                                            | Mittarit                                                           | Toteutuma 31.12                 |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| 1. | Tehostetaan, selkeytetään ja vähennetään ostopalveluja kotihoitoavun (sisältää henkilökohtaisen avun palvelut) tuottamisessa. | Selvitetään kotihoitoavun (sisältää henkilökohtaisen avun palvelut) tuottamistavat (oma toiminta ja palveluseteli).                     | Tuottamisen tapa päätetty / ei päätetty.                           | Valmistelu jatkuu vuonna 2021.  |
| 2. | Tehostetaan apuvälineiden huoltamisen toimintaa.                                                                              | Selvitetään toimintatavat apuvälineiden huoltamiseksi omana toimintana.                                                                 | Apuvälineiden huoltaminen omana toimintana päätetty / ei päätetty. | Tuottamistapa päätetty.         |
| 3. | Palvelujen joustaminen ja asiakkaiden hoito oikeassa paikassa oikeaan aikaan.                                                 | Yksilölliset tarpeet palveluja suunniteltaessa ja toteuttaessa Hoidon ja huolenpidon porrastus asiakkaiden palvelutarpeiden mukaisesti. | Palvelutarpeen arviointien määrä.                                  | Palvelupäätöksiä 207 (101+106). |

#### 5. Henkilöstösuunnitelma

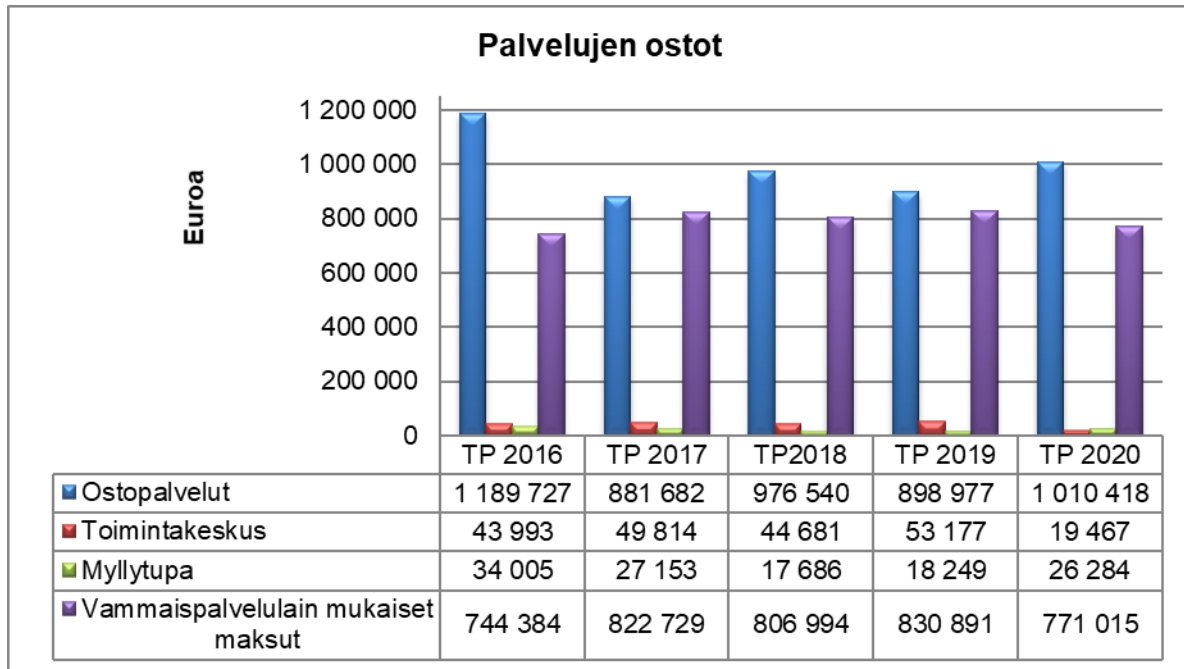
Henkilöstön määrä on 34. Edellisen lisäksi fysioterapeutin työnkuvasta käytetään vammaisten palveluihin 12 %. Henkilöstön määrässä ja rakenteessa ei tapahdu muutoksia. Vastuualueen sisällä tehdään asiakkaiden palvelutarpeiden mukaisesti henkilöstön työnkuvien tarkennuksia ja/tai muutoksia.

##### Toteutuma 31.12

Jokirannan ryhmäkodin palvelut muutettiin kolmivuorohoitoa tuottavaksi palveluksi 1.8.2020. Syynä oli Attendo Vesapolun toiminnan lakkaaminen. Järjestelyn johdosta mitoituksen mukaista hoitohenkilöstöä palkattiin lisää viiden (5) henkilötyövuoden verran.  
Henkilöstövahvuus 31.12.2020 39,12.

| 6. Talouden tunnusluvut | TP 2018           | TP 2019           | TA 2020           | TP 2020           | POIKKEAMA<br>€ | POIKKEAMA<br>% |
|-------------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|----------------|----------------|
| Toimintamenot           | -4 630 451        | -4 387 949        | -4 371 440        | <b>-4 399 223</b> | -27 783        | 0,6            |
| Toimintatulot           | 480 139           | 361 420           | 396 440           | <b>367 173</b>    | -29 267        | -7,4           |
| <b>Toimintakate</b>     | <b>-4 150 312</b> | <b>-4 026 529</b> | <b>-3 975 000</b> | <b>-4 032 050</b> | <b>-57 050</b> | <b>1,4</b>     |

| 7.Toiminnan tunnusluvut      | TP 2018    | TP 2019    | TA 2020    | TP 2020           | TS 2021    | TS 2022    |
|------------------------------|------------|------------|------------|-------------------|------------|------------|
| Vakin.virat ja toimet 31.12. | 31         | 32         | 33         | <b>32</b>         | 33         | 33         |
| Henkilöstömenot €            | -1 802 066 | -1 641 571 | -1 678 390 | <b>-1 773 781</b> | -1 670 000 | -1 670 000 |
| Muutos %                     | -20,3      | -8,9       | 2,2        | <b>5,7</b>        | 0,1        | 0          |
| Palvelujen ostot €           | -2 185 984 | -2 223 751 | -2 190 990 | <b>-2 104 100</b> | -2 220 000 | -2 300 000 |
| Muutos %                     | 17,5       | 1,7        | -1,5       | <b>-4,0</b>       | 1,3        | 3,6        |
| Toimintakate €/asukas        | -563       | -553       | -546       | <b>-560</b>       | -550       | -557       |



## VASTUUALUE: IKÄIHMISTEN PALVELUT

### 1. Toiminta-ajatus

Ikäihmisten palveluiden tehtävänä on tarjota ikääntyneille mahdollisuus terveeseen ja täysipainoiseen elämään tukemalla heidän hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä, itsenäistä suoriutumista ja osallisuutta. Ikäihmisten palvelut sisältävät kuntouttavat ja kotiin tarjottavat palvelut, palveluasumisen, laitoshoidon, omaishoidon, veteraanikuntoutuksen ja veteraanien kotona asumista tukevat palvelut.

lääkkään asiakkaan tarvitsemat palvelut perustuvat palvelutarpeen arviointiin. Hoidon porrastuksen myötä tavoitteena on oikea ja asianmukainen palvelu ja hoito ikäihmisten hoitoketjussa.

### 2. Tuottavuustoimenpiteet ja –hankkeet

Kotiin tarjottavien palvelujen kehittäminen siten, että hoito ja huolenpito toteutuvat ensisijaisesti asiakkaan kotona tai kodinomaisissa olosuhteissa. Kotona asumista ja omatoimista pärjäämistä tuetaan voimavarakeskeisellä kuntouttavalla työotteella ja moniammatillisella kuntoutuksella sekä teknologisten ratkaisujen avulla. Kevyemmässä palvelutarpeessa olevat asiakkaat ohjataan omaehtoiseen, yksityisten palveluntuottajien tai kolmannen sektorin palvelujen piiriin. Asumispalveluja kehitetään keveämpiin asumisen ratkaisuihin palvelurakennesuosittelun mukaisesti.

#### Toteutuma 31.12

Koronavirus Covid-19:ään varautuminen on vaikuttanut ikäihmisten palveluiden kehittämistyöhön hidastaen sitä. Ikäihmisten päivätoiminta sekä osittain intervallijaksohoito ja kuntoutustoiminta keskeytyivät maaliskuusta alkaen. Päivätoiminta käynnistettiin uudelleen lokakuun puolessa välin normaalia pienemmällä ryhmäkoolla. Toimintaa ei voitu toteuttaa joka arkipäivä kuten aiemmin johtuen henkilöstöresurssien puutteesta.

Kotihoidon piirissä oli yhteensä 467 asiakasta vuonna 2020. Asiakkaiden määrä kasvoi 6,6% ja kotipalvelun käyntien määrä kasvoi 10,1% edelliseen vuoteen verrattuna. Kehitykseen on osaltaan vaikuttanut päivätoiminnan sulku ja intervallijaksohoitojen osittainen keskeytys keväällä, mutta enemmän kuitenkin se, että yhä useampi ikääntynyt hoidetaan kotiin entistä pidempään.

Kotihoidon palvelusetelin käyttöönoton esteenä on ollut sellaisten yksityisten kotihoidon palveluntuottajien puuttuminen, jotka voisivat toteuttaa myös viikonloppukäyntejä. Videopuhelut on otettu käyttöön kesäkuun alussa kotihoidossa ja kokemukset ovat olleet myönteisiä.

Palveluasumista on lisätty palvelusetelin avulla. Perhehoitoa on toteutettu perhehoitajien kotikäynteinä, mutta perhekotitoimintaa ei ole saatu käynnistettyä, koska toiminnasta kiinnostuneita ei ole toistaiseksi löytynyt. Vuodeosaston kuormitusta saatiin kevään aikana osittain purettua, mutta varsinaista rakennemuutosta ei ole voitu tehdä laitoshoitopotilaiden määrän kasvaessa, kun 3 asiakasta vammaispalveluista siirtyi vuodeosastolle laitoshoidon paikalle Vesapolun toiminnan päättyessä.

Koronavirukseen varautumisesta ja suojaumisesta johtuen mm. omaishoidon kustannukset ylittyvät suunnitellusta, koska lakisääteisiä vapaapäiviä ei ole voitu toteuttaa päivätoiminnassa eikä intervallijaksohoidossa. Niiden sijasta on enenevässä määrin jouduttu palkkaamaan perhehoitajia ja sijaishoitajia, jotka antavat vapaapäiviä hoidettavien kotona. Lisäksi koronaan liittyvä suojautumistarvikkeiden käyttö on nostanut kustannuksia. Suojausvälineitä on jouduttu jakamaan oman käytön lisäksi myös yksityisille palveluntuottajille, jotka hoitavat kunnan järjestämisvastuulla olevia asiakkaita.

Veteraanien avopalveluihin käytettiin noin 1,3 miljoonaa euroa vuonna 2020. Syksyllä haettiin Valtionkonttorilta lisämäärärahaa arvioitua enemmän ja sen vuoksi palautettavaa jäi 216 000€. Veteraaneja oli vuonna 2020 yht. 64.

### 3. Talouden sopeuttamisohjelma 2020–2022

Ikäihmisten palvelurakenteen keventäminen vähentämällä ympärivuorokautista tehostettua palveluasumista ja korvaaminen palveluasumisella. Tarkistetaan nykyisten tehostetun palveluasumisen asiakkaiden palvelutarve. Tarvittaessa tehdään uusi päätös asumispalvelun muodosta. Tavoitteena muuttaa nykyisistä tehostetun palveluasumisen paikoista palveluasumisen paikoiksi.

Ennen asumispalvelupäätöksen tekemistä huolellinen arviointi asumispalvelun muodosta, tarvittaessa arviointijaksokotona, Luhtavillassa tai vuodeosaston kuntoutus ja arviointiyksikössä. Tavoitteena turvata kotona asuminen mahdollisimman pitkään avopalveluiden turvin.

Kotihoidon resurssien tarkistaminen strategisen optimoinnin avulla. Kotihoidon asiakkuuksien palvelutarpeen tarkistaminen ja tarvittaessa ohjaaminen yksityisen palveluntuottajan piiriin, mikäli kotihoidon myöntämisen kriteerit eivät täyty.

#### Toteutuma 31.12

Ikäihmisten palvelujen budjetin toteuma oli 455 135€ pienempi kuin vuonna 2019.

Palvelurakennetta pyritty keventämään muuttamalla tehostetun palveluasumisen paikkoja palveluasumisen paikoiksi ottamalla käyttöön palveluasumisen palveluseteli ja muuttamalla tehostetun palveluasumisen paikkoja palveluasumisen paikoiksi. 11 tehostetun palveluasumisen paikkaa toteutunut palveluasumisen paikkoina. Palvelusetelikulut laskivat edelliseen vuoteen verrattuna 232 767€.

Edelleen kuitenkin noin 9% 75-vuotiaista on tehostetun palveluasumisen piirissä, kun ikäihmisten palvelujen laatusuosituksessa ja edellisessä maakuntavalmistelussa on asetettu tavoitteeksi, että 75 vuotta täyttäneistä 6–7 prosenttia olisi tehostetun asumispalveluiden piirissä. Usein miten kotoa siirrytään suoraan tehostettuun palveluasumiseen. Palvelutarpeen arviointia tulee edelleen tehostaa ja pyrkiä löytämään vaihtoehtoisia ratkaisuja kodin ja tehostetun palveluasumisen välille. SAS-työryhmässä on ryhdytty tarkemmin huomioimaan, että jo ennen hakemusten käsittelyä on kaikki mahdolliset avopalvelut ja tuen muodot tarkastettu.

Kotihoidon strateginen optimointi tehty toukokuussa 2020. Asiakkuudet on tarkistettu ja asiakkaat, joiden kotihoidon kriteerit eivät ole täyttyneet on ohjattu yksityisten palveluntuottajien piiriin. Tällä hetkellä kotihoidon asiakkaista 47:llä 157:sta asiakasta on Rava<1,7 (kotihoidon myöntämisen kriteerin alaraja), kun toukokuussa 2017 tällaisia asiakkaista oli 97 asiakasta.

Kotihoidossa on saatu tehdyillä toimenpiteillä nostettua kustannustehokkuutta, mikä näkyy välittömän asiakastunnin kustannuksen pienentymisenä. Vuonna 2019 kustannus oli 89,88€ ja vuonna 2020 kustannus oli 78,56€.

lääkäiden toimintakyvyn ja kuntouttamisen tukemiseksi on toteutettu kotikuntoutusta ja vuoden 2021 aikana saadaan toimintaan lisäresursseja.

#### 4. Toiminnalliset tavoitteet

|    | Tavoite                                                                                      | Toimenpiteet                                                                                                                                          | Mittarit                                                                                                                                                                                                           | Toteutuma 31.12                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|----|----------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. | Kotona asumisen turvallisuuden ja kotona asumista tukevien toimintaedellytysten kehittäminen | Kuntoutuksen kehittäminen yhteistyössä kaikilla hoidon porrastuksen tasoilla. Teknologian käyttöönoton laajentaminen kotiin tarjottavissa palveluissa | Kotona asuvien yli 75-vuotiaiden määrä<br><br>Kuntoutuksen toimintamalli laadittu moniammatillisen kuntoutustyöryhmän toimesta ja malli käyttöön otettu.<br><br>Uusien teknologiaratkaisujen käyttöönottojen määrä | Tietoa ei saatavilla vielä.<br><br>Toteutunut osittain. Kuntoutusta tehostettu. Kotihoidon asiakkaiden toimintakykykartoitukset laajennettu ja kuntouttami suunnitelmien otettu käyttöön.<br><br>Kotihoidon videopuhelut otettu käyttöön kesäkuussa -20. Asiakkaita 13, 1609 videopuhelukäyntiä. Strateginen optimointi suoritettu keväällä -20. Käynnistetty sähköisen ovenavauspalvelun käyttöönotto. |

|    |                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2. | Kotihoidon toiminnan kehittäminen kustannustehokkaasti ja resurssien entistä parempi ja asiakaslähtöisempi kohdentaminen ja hyödyntäminen. | Esimiestyön uudelleen organisointi. Kotihoidon palvelusetelin käyttöönotto. Ikäihmisten palveluohjauksen synkronointi keskitetyn palveluneuvonnan kanssa                                           | Kotihoidon kustannukset/ välittömien asiakastuntien määrä<br><br>Jaettujen kh:n palvelusetelin lkm<br><br>Yhteydenottojen määrä<br><br>Palveluohjaukseen keskitetyn palveluneuvonnan kautta/suoraan           | Toteuma 78,56€ (koronan aiheuttamat lisäkustannukset mukana).<br><br>Kh:n palveluseteli 4:lle asiakkaalle. Yhteydenotot ikäihmisten palveluohjaukseen yht. 468, kasvu 41%. Yhteydenotot keskitetyn palveluohjauksen kautta 64 kpl.                                        |
| 3. | Vanhusten asumispalvelujen kehittäminen palvelurakennesuositusten mukaisesti                                                               | Keveämpien asumispalveluratkaisujen kehittäminen (palveluasuminen ja lyhytaikainen kuntouttava palveluasuminen, yhteisöasuminen sekä perhehoito) laitoshoidon ja tehostetun palveluasumisen sijaan | Asiakkaiden määrä tehostetussa palveluasumisessa, palveluasumisessa ja laitoshoidossa suhteessa palvelurakennesuositukseen (indikaattorina 75-vuotta täyttäneet)<br><br>Perhehoidon piirissä olevat asiakkaat | Tehostetun palveluasumisen asiakkaita 138, joista yli 75-v. 121 eli noin 9%.<br>Palveluasumisen asiakkaita 11.<br>Tehostetun palveluasumisen paikasta 11 -> palveluasumisen paikaksi<br><br>Perhehoidon piirissä yht. 8 asiakasta. Perhekotitoimintaan ei saatu toimijaa. |

## 5. Henkilöstösuunnitelma

Kun tavoitellaan kotona asumista mahdollisimman pitkään ja kotona hoidettavat ovat entistä huonompikuntoisia, todennäköistä on, että kotihoidon työmäärää kasvaa ja näin ollen riittävät henkilöstöresurssit tulee turvata. Kotihoidon palvelusetelin käyttöönoton toteutuessa, tavoitteena on sijaisten tarpeen väheneminen. Vallitseva hoitoalan työntekijäpula näkyy kotihoidon arjessa, vakinaiset toimet on saatu vielä täytettyä, mutta kiinnostus hakeutua kotihoitoon näyttää koko ajan hiipuvan. Huolestuttavaa on, että ikäihmisten vastualueen työntekijöiden keski-ikä on runsaat 51 vuotta, osa-aikaratkaisuja jaksamisen tueksi joudutaan tekemään entistä enemmän ja viiden vuoden sisällä vastualueen noin 20 työntekijää on eläköitymässä. Oppisopimuskoulutukseen on ollut kiinnostusta ja sen vuoksi koulutuksen suunnittelu tulee käynnistää.

Kotihoidon esimiestyötä organisoidaan siten, että apulaisosastonhoitajalle siirtyy vastuu arjen toiminnan ylläpitämisestä ja osastonhoitaja keskittyy enemmän toiminnan kehittämiseen, henkilöstön tukemiseen ja uusien toimintatapojen käyttöönoton varmistamiseen, seurantaan, valvontaan ja arviointiin.

### Toteutuma 31.12

Vuodeosastolta siirrettiin 4 lähihoitajaa kotihoitoon syksyllä sekä 1 sairaanhoitaja ja 1 lähihoitaja varahenkilöstöön avoimena olleisiin toimiin. Hoitajapula on ollut vaikea, vuosilomiin ja muihin poissaoloihin on ollut kotihoidossa vaikeuksia saada sijaisia. Avoimiin vakinaisiin toimiinkaan ei ole kiinnostuneita hakijoita. Vakituinen henkilöstö on joutanut ja tehnyt tuplavuoroja ja tullut vapaalta töihin. Näin ollen erilliskorvauksiin varattu määräraha ylittyi reilusti. Sijaismäärärahat ylittyvät kotihoidossa, kun niitä varattiin tarpeeseen nähden huomattavasti vähemmän. Toisaalta vakinaisille kuukausipalkkaisille varatut palkkarahat alittuvat, koska paljon tehtiin osa-aikaratkaisuja jaksamisen tueksi.

Oppisopimuskoulutuksen käynnistäminen siirtyi vuodelle 2021. Täyttölupaa haetaan 3 lähihoitajan oppisopimuskoulutuksen aloittamiseksi huhtikuussa.

Esimiestyön organisointi toteutettu.

| 6. Talouden tunnusluvut | TP 2018           | TP 2019           | TA 2020           | TP 2020            | POIKKEAMA<br>€ | POIKKEAMA<br>% |
|-------------------------|-------------------|-------------------|-------------------|--------------------|----------------|----------------|
| Toimintamenot           | -9 758 678        | -9 687 068        | -10 399 300       | <b>-10 470 343</b> | -71 043        | 0,7            |
| Toimintatulot           | 1 048 300         | 1 072 893         | 2 173 200         | <b>2 304 999</b>   | 131 799        | 6,1            |
| <b>Toimintakate</b>     | <b>-8 710 378</b> | <b>-8 614 175</b> | <b>-8 226 100</b> | <b>-8 165 344</b>  | <b>60 756</b>  | <b>-0,7</b>    |

| 7.Toiminnan tunnusluvut      | TP 2018    | TP 2019    | TA 2020    | TP 2020           | TS 2021    | TS 2022    |
|------------------------------|------------|------------|------------|-------------------|------------|------------|
| Vakin.virat ja toimet 31.12. | 57         | 54         | 58         | <b>57</b>         | 58         | 58         |
| Henkilöstömenot €            | -3 285 206 | -2 843 921 | -2 924 070 | <b>-2 774 402</b> | -2 840 000 | -2 840 000 |
| Muutos %                     | -49,6      | -13,4      | 2,8        | <b>-5,1</b>       | -0,1       | 0          |
| Palvelujen ostot €           | -3 090 974 | -3 158 211 | -3 853 610 | <b>-4 080 036</b> | -3 330 000 | -3 300 000 |
| Muutos %                     | -7,8       | 2,2        | 22,3       | <b>5,9</b>        | -0,3       | -0,9       |
| Palveluseteli                | -1 946 396 | -2 599 469 | -2 399 400 | <b>-2 392 725</b> | -2 700 000 | -2 900 000 |
| Muutos %                     | 0          | 33,6       | -7,7       | <b>-0,3</b>       | 12,5       | 7,4        |
| Toimintakate €/asukas        | -1 181     | -1 183     | -1 130     | <b>-1 134</b>     | -1 058     | -1 011     |

